A GÖMBÖLYŰ BAJNOK

A dolog, ahogy az már lenni szokott, egy szép napon kezdődött. Az Öcskös gyanakodva körüljárt néhányszor, majd szemrehányóan megjegyezte:

— De hiszen te híztál!...

Behúztam a hasamat, és türelmes oktatásba kezdtem némi sipoló neszek kíséretében.

— Te még kicsi vagy, ezért nem csoda, hogy összetéveszted egy serdülő természetes súlygyarapodását az egészségtelen elhájasodással.

És mivel úgy láttam, hogy nem egészen érti miről van szó, még hozzátettem magyarázólag:

— Persze, le is keverhetek egyet...!

A fejem közben forró lett, és az arcom megnyerően szederjessé vált. Sajnos ebben a válságos pillanatban toppant be Orsolya a szomszédból, akinek egyrészt elképesztően kék szemei voltak, másrészt bizsergetően különbözött a többi lánytól, mert szerinte különbözök a többi fiútól.

— Egek!... Mi van veled? Rosszul vagy? — kérdezte ijedten.

Harsogva szakadt fel belőlem a lélegzet, és a szemem előtt karikák táncoltak az összes létező színben. De máris újra behúztam a hasamat.

— Ugyan, mi bajom lenne, nevetséges. Csak éppen felbosszantott ez a rókalelkű fivér. Azt állítja, hogy híztam.

— És akkor mi van? — vonogatta a vállát Orsolya. — Már én is észrevettem, de nem akartam szólni. Híztál, hát híztál...

De erre már feltört belőlük az elemi erejű röhögés. Ami az Öcsköst illeti, rajta nem csodálkoztam. Kietlen lélek. Orsolya idétlen kacaja már jobban bántott. Hogy egy ilyen — hm — kedves lány ennyire elveszítse a józan ítélőképességét!

— Meg foglak benneteket leckéztetni — sóhajtottam, mint aki nem szívesen büntet.

— Verekedni akarsz? — ijedezett az Öcskös.

— Csacsi gyerek. Tudod jól, hogy sohasem élek visszaszellemi, sem fizikai fölényemmel. Figyeljetek!...

Hasra vetettem magam előttük, és hirtelen megcsináltam tíz fekvőtámaszt. Ám ahelyett, hogy pírban égő arccal elkullogtak volna, feltámadt bennük a harci kedv.

— Nagy dolog! — hangoskodott az Öcskös. — Nyolcat én is tudok bármikor.

És bár a kínok kínját állta ki, csinált nyolc fekvőtámaszt. Orsolya egyetlen szó nélkül bemutatott tizet, aztán visszaült a helyére, és valószínűtlenül kék szemeiben gúny villant.

Na, várjatok! A könyvszekrényből előszedtem a legsúlyosabb lexikonokat. Orsolya azt hitte, hogy szellemi vetélkedő következik, és öntelten hátradőlt. Nagyon meglepődött, amikor egy madzaggal jó szorosan átkötöttem a köteteket, és az így nyert mintegy négykilós súlyzót fél kézzel kinyomtam vagy hússzor.

Az Öcskös óriási lendülettel kezdett, de már a második kísérletre elejtette az egészet. A madzag kibomlott, és a tudomány elborította a szobát. Mindegy, ez az erőpróba már döntő sikert hozott!

Felkaptam egy vasalót meg egy rézmozsarat, és a karomat nyújtva, oldalsó középtartásba emeltem.

— Mérjétek az időt! — hörögtem, mert a mutatvány váratlanul nehéznek bizonyult. Harmincöt másodpercig bírtam, aztán összecsuklottam, mint egy szíven lőtt kánya. Az Öcskös szerény mosollyal elhárította magától a gyakorlatot, Orsolya erejéből pedig — minden dac és hősiesség ellenére — csak tizenöt másodpercre futotta. Mintha kerülték volna a tekintetemet...

— Fel a fejjel! — kiáltottam rájuk, és bár a hangom egyre jobban emlékeztetett egy öreg tolatómozdony zajaira, teljesen megmárosodtam. — Most jön a java!

És mentem. Gumikötéllel és expanderrel tértem vissza.

— Segíthetek valamit? — kérdezte az Öcskös egészen csendesen, és olyan alázatosan állt előttem, mint egy rabszolga a fáraó előtt. Ilyennek még sohasem láttam.

A siker szárnyakat adott, viszont az expanderhez karok kellenek. Mindegy. Ezt a ziccert ki kellett használni. Mély levegőt vettem, és háromszor egymás után kifeszítettem az expandert. Négy gumival! Úgy néztek rám, mintha éppen most végeztem volna néhány sárkánnyal...

Este viszont nyugtalanító dolog történt. Már csaknem elaludtam, amikor valami titokzatos zörejt hallottam. Felkattintottam a villanyt, és a látványtól még napok múlva is hevesebben dobogott a szívem.

Az Öcskös fekvőtámaszokat végzett a padlón. Szörnyűség! Mert ha ez a kis őrült minden este gyakorolni fog, akkor bizony nekem is ezt kell tennem.

Különben oda lesz az arcom verejtékével megszerzett tekintély...!

Cser Gábor

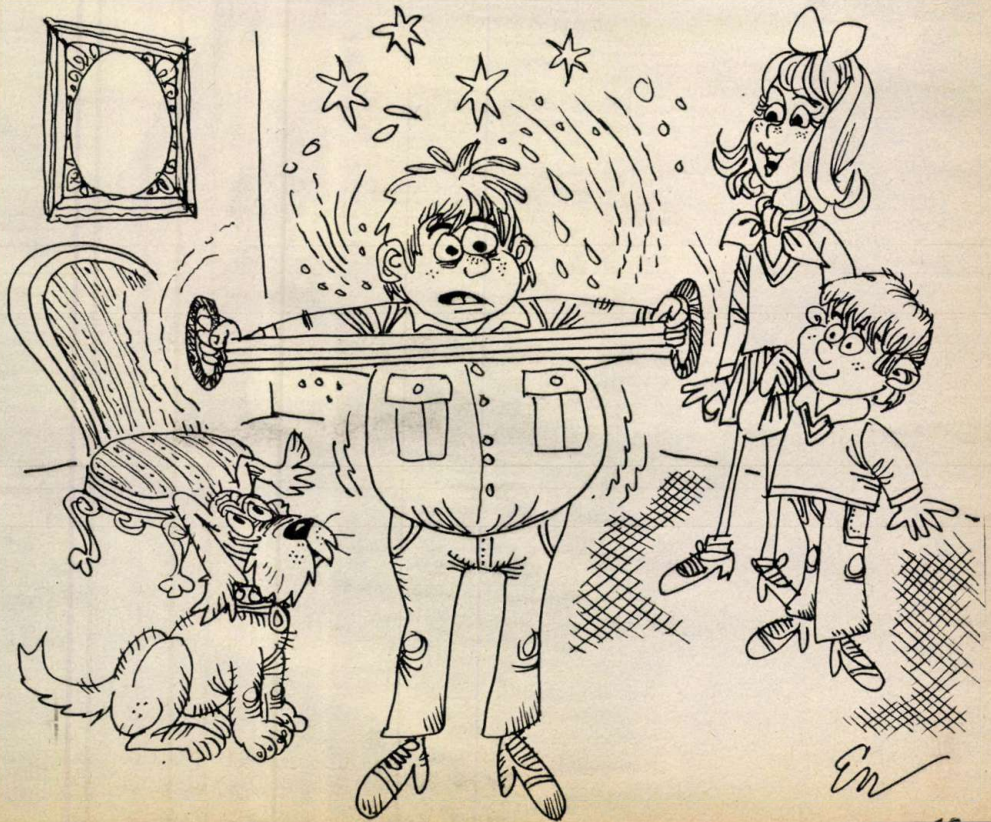

Mi korszerű
emberek vagyunk!
Büszkén betonozunk!
Emelt fővel aszfaltozunk!
Ontudatosan pusztítjuk
a természetet!
Mert végtére is:
mire való a fa?
Mindent eltakar!
Meg útban van! Meg ősz-
szel hullatja a levelét, ten-
gernyi gondot okozva ez-
zel! És különben is: kell a
hely nekünk! Meg a kor-
szerű gépjárművünknek.
Hogy a fa lombkoronája
gyönyörű? Hogy a kören-
getegben a természet uto-
só üzenete? Hogy a kör-
vegőnket tisztítja? Hogy
látványa megnyugtat, hogy
árnyat ad? Nem számít!
Vágjuk a fát.
Magunk alatt!
PEPSI
NE

BANTS!

HÚSARATÁS

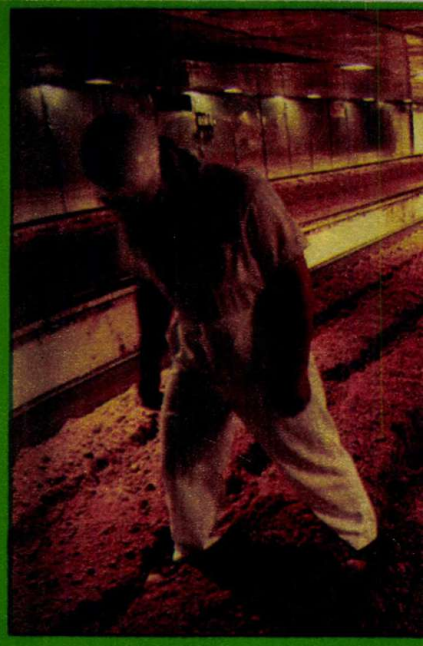

A szója nem csupán kívánatos étek esztétikailag is kívánatos étek

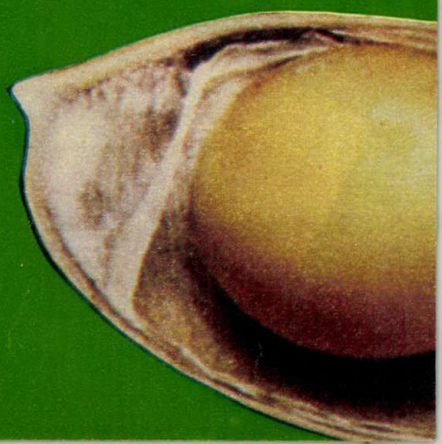

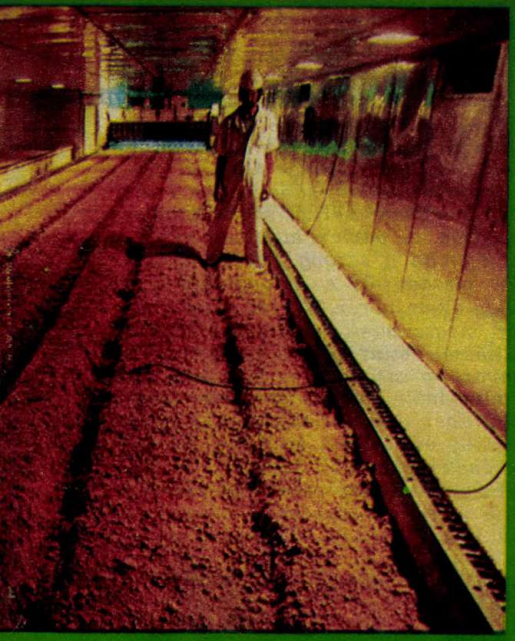

Se nem bűvész, se nem művész: a szója-farmer terményét vizsgáztatja

A szójababot (Klycine soja) évezredek óta a „föld adta húsnak" nevezik a távol-keleti emberek. A kelet-ázsiaiak szemében a szójabab és a belőle készült élelmiszer legalább olyan értékes élelem, mint a mi kultúrkörünkben a sajt, a tojás vagy a hús. Az orvosok hatásos természetes gyógyszernek tekintik, és fogyasztását (alacsony keményítőtartalmánál fogva) különösen cukorbetegeknek, magas vérnyomásban szenvedőknek és vérszegényeknek ajánlják. (Ránky Edit: Csírazöldség a natúrkonyhában)

(Összeállításunk a National Geographic nyomán készült)

Kínában már 13 ezer évvel ezelőtt termesztették a szóját. Az erről szóló első írásos feljegyzés i. e. 2800-ból maradt ránk. Európába későn, csak a XVIII. században jutott el

GERALD DURRELL:

Emberkezű jószág

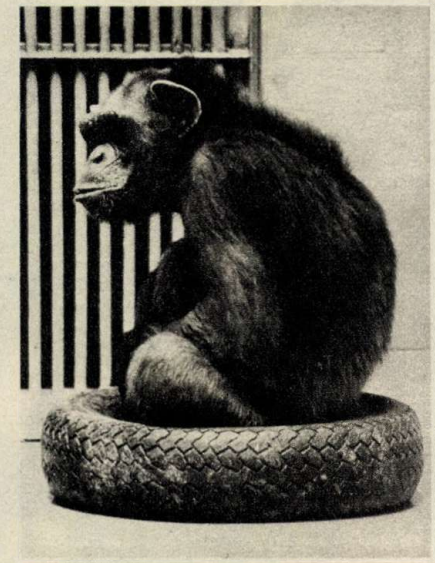

(...) A mi négy huszármajmunk együtt lakott egy nagy ketrecben, és amikor nem egymás szőrzetét kurkászták, arcukon a mély figyelem kifejezésével, fantasztikus keleti táncokat lejtettek. Tudomásom szerint a majmok közül egyedül a huszármajmok táncolnak valójában.

A huszármajmok természetesen rajonganak mindenféle eleven táplálékért, és úgy érzik, nem teljes a napjuk, ha nem kaptak fejenként egy maroknyi szöcskét, vagy néhány madártojást, esetleg egy pár ízes, szőrös pókot. De számukra a kaviár, a gyönyörök csúcsa, a pálmabogárlárva volt. A pálmabogarak vagy hat-hét centiméter hosszú, ovális alakú rovarok, a Kamerun vidéken nagyon gyakoriak. Korhadó fatörzsekbe rakják petéiket, de legjobban a pálmafák puha, rostos belsejét szeretik. Itt a nyirkos, laza ennivalóba beágyazva a tojások kikelnek, és a lárvák hamarosan fakófehér, kukacszerű lénnyé fejlődnek — vagy 10 cm hosszúak és olyan vastagok, mint az ember hüvelykujja. Ezek a kövér, ficánkoló pondrók a huszármajmok számára az istenek eledelével érnek fel, és amikor egy doboznyi ilyen döggel közeledtem felé jük, mámoros sikolyaik fülsiketítővé váltak. Az volt a furcsa, hogy bár szenvedélyesen szerették ezeket a lárvákat enni, valójában féltek tőlük. Amikor ketrecük padlójára kiöntöttem a lárvákat, a gyönyörűségtől sikongva körülguggolták őket, és reszkető, óvatos ujjakkal érintették meg újra meg újra a finomságokat. Ha a pondrók megmozdultak, hirtelen visszakapták kezüket — és gyorsan bundájukba törölték. Végül valamelyik elkapott egy kövér lárvát, a végét a szájába tömte és keményet harapott, miközben arcát elfintorította és szemét szorosan behunyta.

Majomgyűjteményünk egyik kedvence egy félig felnőtt nőstény pávián, Georgina volt. Óriási egyéniség, ádáz humorérzékkel megáldva. Egy afrikai nevelte fel, és részben kedvencként, részben házőrző kutyaként tartotta; mi kemény 10 schillingért szereztük meg. Georgina természetesen teljesen szelíd volt, a derekán övet viselt, amelyhez hosszú kötél volt erősítve; mindennap kivittük és a vendégház alatti udvaron valamelyik fához kötöttük. Az első néhány napon aránylag közel helyeztük el az udvarba nyíló kapuhoz, ahol állandóan tódultak befelé a vadászok, a tojásokat árulo öreg hölgyek és a gyermekek seregei, rovarokat és csigákat hoztak eladásra. Azt gondoltuk, hogy az embereknek ez az állandó áramlása leköti és elszórakoztatja majd Georginát. Valóban így történt, de nem úgy, ahogy mi gondoltuk. Hamar felfedezte, hogy a kötelét kihúzva eléri a kapu melletti hibiszkusz sövényt, és le is tud kuporodni mögé úgy, hogy őt ne lássák. Amikor azután valamelyik gyanútlan afrikai az udvarra lépett, kiugrott búvóhelyéről, és olyan vérfagyasztó üvöltéssel fogta át lábait, hogy még a legvastagabb kötélidegzetet is megrendítette és felkavarta.

Első sikeres megrohanását egy öreg vadász ellen hajtotta végre, aki legjobb köntösébe öltözve egy patkányokkal teli lopótököt hozott nekünk. Lassan, kimért méltósággal közeledett a vendégházhoz, ahogy ahhoz illik, aki ilyen ritka lényeket hoz eladásra, de amint átért a kapun, arisztokratikus nyugalma alapjaiban rendült meg. Amikor lábszárain megérezte Georgina vasmarkát, és meghallotta félelmetes rikoltását, kiejtette kezéből a patkányokkal teli lopótököt, amely azonnal eltört, s lakói mind elszabadultak, ő maga pedig rémült üvöltéssel magasan a levegőbe ugrott, majd nagyon kevéssé méltóságteljesen, de korához képest igazán figyelemre méltó sebességgel lerohant az úton. Három csomag cigarettámba került és nagyfokú tapintatba, míg le tudtam csillapítani felborzolt kedélyét. Georgina eközben jámbor képet vágva úgy ült ott, mint a ma született bárány, és amikor megszidtam, csak felhúzta szemöldökét, és ártatlan csodálkozással mutogatta rózsaszín szemhéját.

A következő áldozat egy csinos, tizenhat éves leány volt, aki csigákkal teli lopótököt hozott. A leány reflexei azonban majdnem olyan gyorsak voltak, mint Georgináé. A szeme sarkából meglátta a páviánt, épp, amikor az előrevetette magát. A leány riadt sikollyal félreugrott, és Georginának csak a sarongja lebbenő sarkát sikerült megragadnia. A pávián hatalmas rántása nyomán a sarong szőrös markában maradt, és a boldogtalan ifjú hölgy olyan pőrén állt ott, mint amikor megszületett. Georgina izgatott visítással, mint egy sálat, a fejére csavarta a sarongot, és boldogan csivitelve leült, míg a szegény leány zavarában a hibiszkusz sövény közé hátrált, és kezével próbálta elfedni testének kényesebb részeit. Bobot, aki velem együtt véletlenül szemtanúja volt az incidensnek, nem kellett biztatni, hogy önként vállalkozva lemenjen az udvarra, visszaszerezze a sarongot, és visszaadja az ifjú hölgynek.

Eddig Georgina rajtaütései kitűnően sikerültek, de a következő reggel nem vált be a számítása. Egy drága, vagy 90 kilós öreg hölgy lépegetett fújtatva és kacsázva a vendégház kapuja felé, fején vigyázva egyensúlyozott egy földimogyoróolajjal megtöltött petróleumos kannát, melyet Phillipnek, a szakácsnak remélt eladni. Phillip, aki meglátta az öreg hölgyet, kirohant a konyhából, hogy figyelmeztesse őt Georginára, de túl későn érkezett a tetthelyre. Georgina egy párduc zajtalanságával ugrott előre a sövény mögül, és karjait az öreg hölgy lába köré kulcsolva, rémületes csatavisítását hallatta. A szegény öreg hölgy túl testes volt ahhoz, hogy — ahogy többi áldozata tette — ugorjon vagy szaladjon, és földhöz szegezve ott maradt; oly éktelen sikoltozásban tört ki, hogy az minőségében és mennyiségében erősen vetekedett a Georgina által előállított zajjal. Míg belemerültek ebbe a kakofonikus kettősbe, a petróleumos kanna veszedelmesen ingadozott az öreg hölgy fején. Phillip hatalmas lábaival átdübörgött az udvaron, rekedt utasításokat adott az öreg hölgynek, de az a jelek szerint egyiket sem követte, sőt meg sem hallotta őket. Phillip, amikor a csata helyszínére ért, izgalmában nagy ostobaságot követett el. Ahelyett, hogy figyelmét az öreg hölgy fején ingadozó kannára fordította volna, a másik végére összpontosította erőit, és megragadva Georginát, megpróbálta elráncigálni. Amikor a kanna a földhöz ütődött, olajhullám szökött a magasba, és ragadós, aranyszínű vízesés borította be a három főszereplőt. Georgina, elképedve a hadviselésnek ettől az új, nemtelen és feltehetőleg veszedelmes módjától, felhorkant félelmében, elengedte az öreg hölgy lábát, és ameddig kötele engedte, visszavonult, ott leült, és megpróbálta bundáját a ragadós olajtól megtisztítani.

(Részlet a szerző
Állatkert a poggyászomban
című könyvéből)

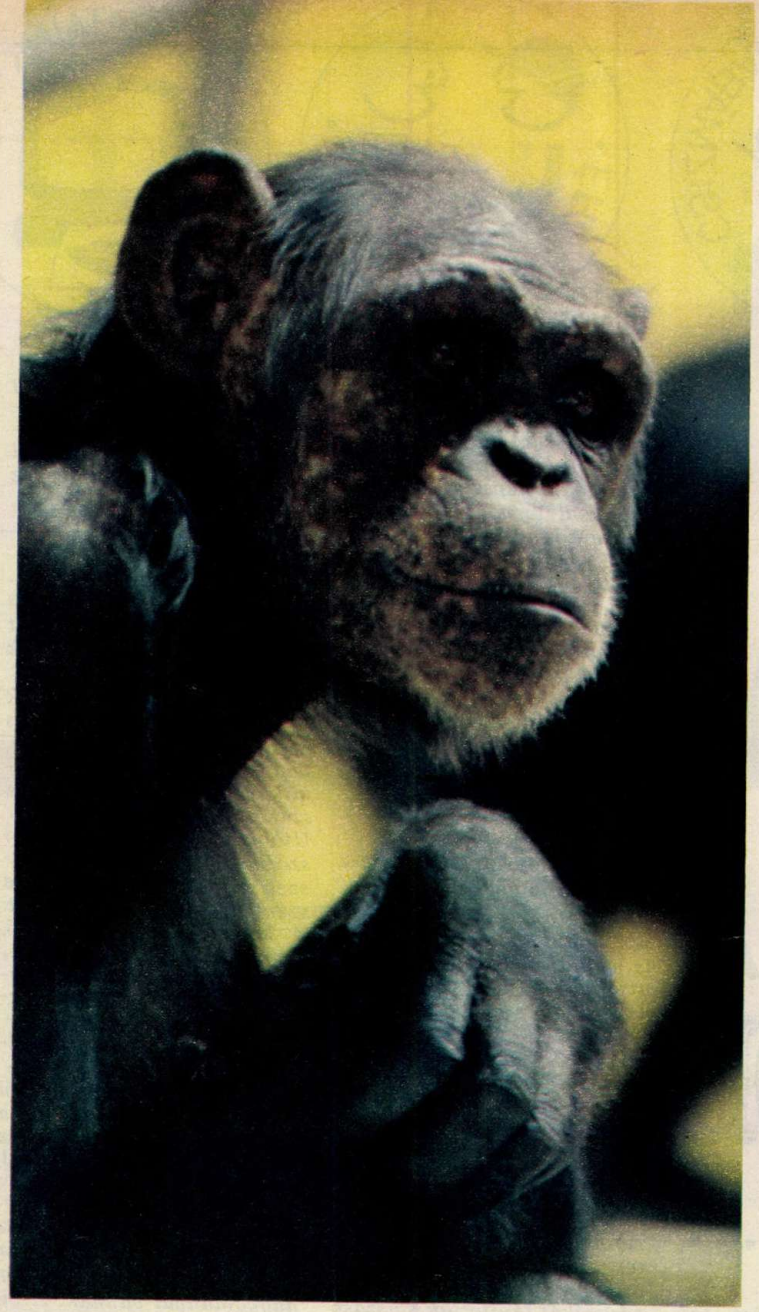

Munkatársunk az állatkertben
próbált fényképezőgépével
a majmok lelkébe látni.
A próbálkozást a majmok
egykedvűen fogadták.
Persze könnyű helyzetben voltak:
hiszen nem nekik kellett
a ketrec előtt tülekedni, hogy végre
láthassák az embereket . . .

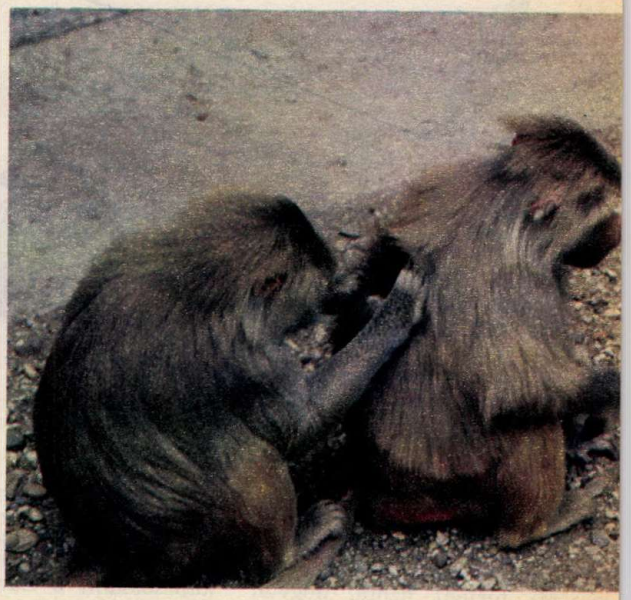

KEZES-LÁBAS

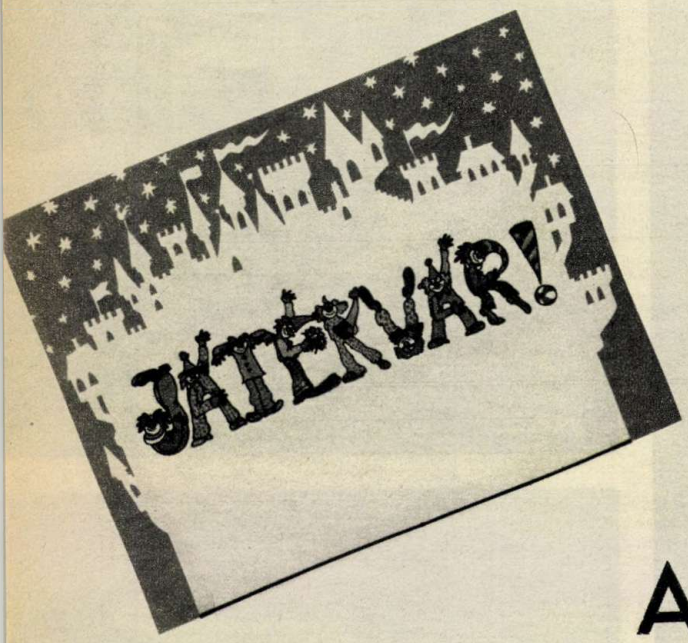

A VÁRAKBÓL JELENTJÜK...

A közösségi játékokat, népszerűsítő játékvárat egy esztendeje hirdette meg a Magyar Úttörők Szövetsége. Mi történt azóta, hogyan reagáltak a megyékben a legfőbb illetékesek: a gyerekek?

Szekeres Lajos, Zala megye úttörőelnöke:

— Tizenkilenc közösségi játéknak 48 játékvára található nálunk. Feltétlenül kiemelném a Megyei Moziüzemi Vállalatot, amely bekapcsolódott a Barátunk a film játékba, és csaknem háromszáz közösségből háromezer gyereknek csinált kedvet a mozizáshoz. Ráadásul velük közösen vetélkedő-sorozatot szerveztünk, plakátrajz-versenyt hirdettünk, filmkritikát írattunk, s a megyei találkozót kiállítással zártuk. Hasonlóan népszerű a Barátunk a természet, Barátunk a könyv, s a Játssz velünk! játékvár. Kevésbé nyerte el a gyerekek tetszését a Barátunk a zene, mert ez főleg ott él, ahol zenei tagozatú általános iskola működik, vagy ahol zenét szerető és értő felnőtt vállalta a segítségnyújtást. A Barátunk a fénykép is hasonló cipőben jár, hisz csak felnőtt szakember közreműködésével válhat fontossá és izgalmassá a fotózás.

Kalina Mária, Heves megye úttörőelnöke:

— Nálunk egy-egy játékvár több közösségi játékot is vállal. Például a parádi úttörőcsapat megyei bázis, és havonta egy hétvégén itt kerül sorra a már híressé vált Dózsa szombat. Egész napos, ingyenes, bárki bemehet, agyagozhat, szőhet, fonhat kedvére. Sarud szintén megyei központ, vízi úttörőik a Barátunk a természet várban „laknak". Mindez elmondható Kiskörről is, sőt ők még egyhetes tábort is szerveztek, ahol ötleteket adtak, evezési technikát tanítottak s úszást is, hogy a gyerekek még jobban megismerhessék a vízi világot. A Barátunk a színház játékvár már közel sem ilyen népszerű. Igaz, megyénkben csak az egri Gárdonyi Géza színház található, s oda az utazás bizony sok gonddal jár. A színház vezetőivel ezen úgy igyekeztünk **segíteni**, *hogy buszokat indítottak a délelőtti előadásokra. Nyolcszáz gyerek jutott így el színházba, s feltehetőleg ez segít a népszerűsítésében is.*

Bárdos István, Pest megye úttörőelnöke:

— A Hétmérföldes csizmában, a Játssz velünk, az Egyszer volt, hol nem volt játékvárak a kisdobosok körében óriási érdeklődést keltettek. A Játssz velünk a nagykátai körzet sportos programjaira, a gödöllőiek, nagykőrösiek és szigetszentmiklósiak számítógépes szakköreire is jellemző. Utóbbiak még tábort is szerveztek. A Vár a természet játékvár különösen a szentendrei körzetben hódít. A környéken sok az erdő, s nemcsak túráznak és kirándulgatnak, hanem komolyan ismerkednek a környezet, a vad és az erdő védelmével is. Ugyanez elmondható a nagykovácsiakról, s a budaőrsiekről is. S hogy ki ne feletjsem a ceglédieket: rájuk a Játssz velünk várból a szülőkkel, ifikkel közösen a sportos versenyek, játékos vetélkedők, a futások jellemzőek. A Művészetek vándorútján játéknak nálunk már régi hagyományai vannak. A pilisi terület népdala, néptánca, Bag irodalmi színpada, a nagykátai körzet népzenéje ugyancsak híres. Az Érteni egymást játékvár jó ötlet, de sajnos nincs mindenütt lehetőség a nyelvtanulásra. A Szülőföldért játékvárak is eredményesen dolgoznak. Kartalra a 19-es

úttörőhagyományok ápolása, Nagykátára a Vörössipkás, Turára a Galga expedíció, Perbálra az úttörőmúzeum hívja fel a figyelmet. A nagykőrösi Arany János Általános Iskola országos találkozóra hívta a költő nevét viselő iskolákat.

Varga Margit, Vas megye úttörőelnöke:

— Úgy indítottunk, hogy összehívtuk a művelődési központok, múzeumok, könyvtárak, intézmények képviselőit, elmondtuk elképzeléseinket, s önkéntes alapon indítottuk a játékvárakat. A Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ jó példát mutatott, hogyan lehet ellátni feladatokkal a gyerekeket. A Barátunk a népművészet, a Barátunk a néptánc játékvárak nagyon „erősek". A szombathelyi Forradalmi Múzeum levélben küldte feladatait. A gyerekek fölkutatták lakóhelyük történelmi emlékhelyeit, dokumentációkat gyűjtöttek, s az anyagokat továbbították a múzeumnak, amely értékelte is a munkájukat. A Művelődési és Sportház a Barátunk a szép szó játékvár keretében megyei anyanyelvi versenyre hívta az úttörőket.

Az elmúlt időben szereztünk némi tapasztalatot. Kevesebb megyei, s egyre több városi játékvár szükséges, mert szűkebb környezetükben sokkal inkább ismerik a felnőttek a gyerekek érdeklődését, vágyait, s így egy-egy játékvár a gyerekekhez közelebb álló programokat képes adni.

— Tarpai —

ÁLMUK A KOZMOSZ

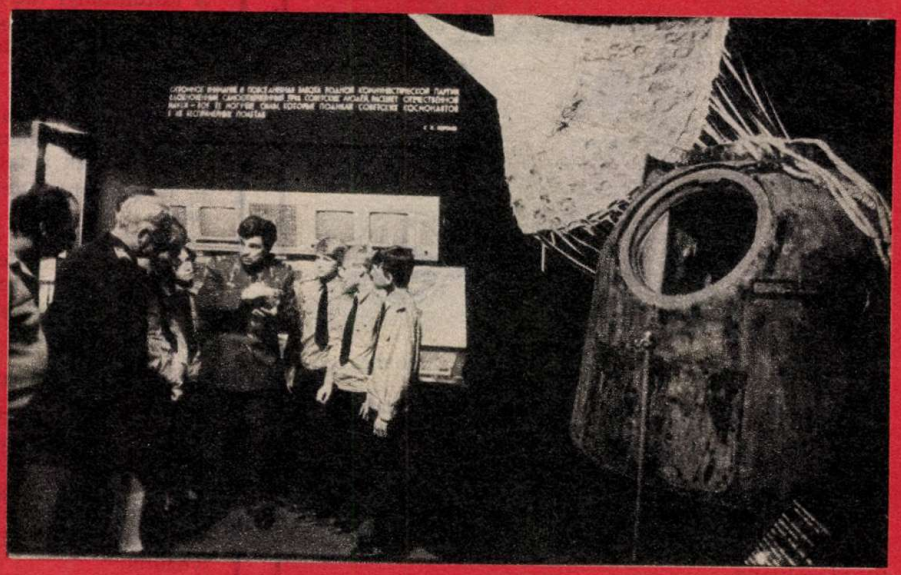

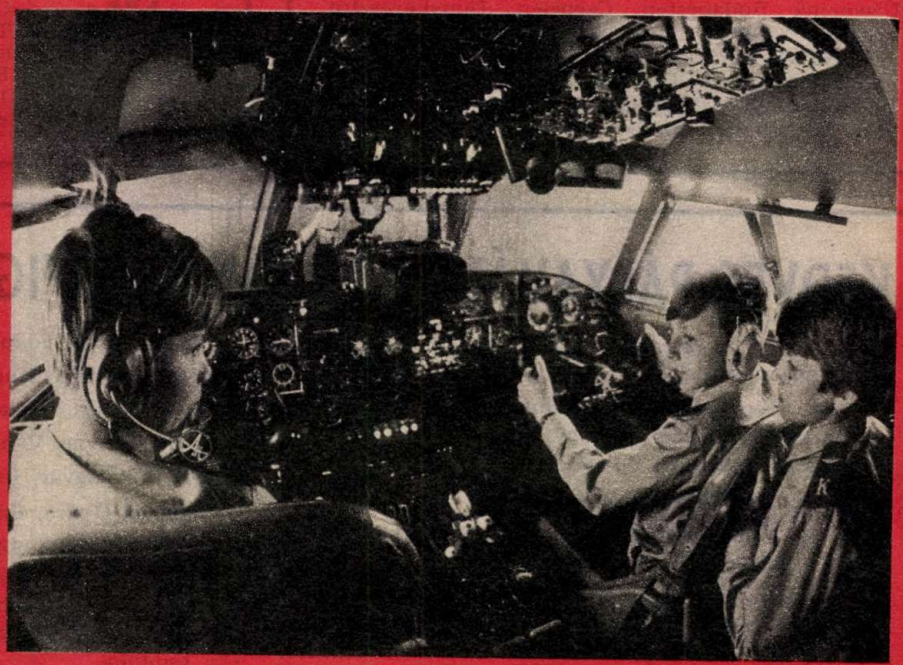

A Moszkva környéki Jegorjevszk városában nagyon népszerű az Ifjú Repülősök és Űrhajósok Klubja. Olyan sokan jelentkeznek ide, hogy szigorú felvételi követelményeket kellett szabni: kiváló tanulmányi előmenetelt, repülőmodellezési ismereteket és kiemelkedő sporteredményeket. A klub vezetője és tanára Valentyin Geppner, aki korábban maga is repült. Már sok tanítványából lett pilóta, repülőmérnök vagy navigátor.

A gyerekek ejtőernyőzéssel, sárkányrepüléssel foglalkoznak, a repülés és az űrhajózás alapfokú tudnivalóit sajátítják el.

A legjobb klubtagok Japánban találkoztak a különböző országokból érkezett, hasonló korú fiatalokal, akik szintén arról ábrándoznak, hogy valamikor kozmonauták lesznek.

A MAHART HAJÓJAVÍTÓ

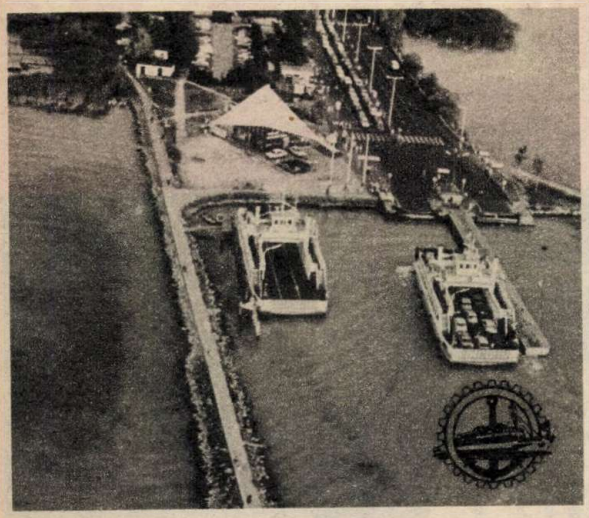

szakmunkástanuló-felvételt hirdet a következő szakmákra:
szerkezetlakatos (hajóépítő); hegesztő, csőhálózatszerelő; ács; asztalos; villanyszerelő; festő-mázoló; géplakatos (motorszerelő); esztergályos.

Juttatások: munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés; a harmadik évben teljesítmény- (szakmunkás-) bérezés; társadalmi, tanulmányi ösztöndíjszerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemeink Budapesten, Csepelen, Dunaharasztin, Szegeden vannak.

JELENTKEZNI LEHET: a vállalat személyzeti és oktatási osztályán (Budapest, Pf. 97. 1325) vagy Budapesten (IV., Népsziget), Telefon: 697-777, valamint szegedi üzemünkben (Szeged-Tápé, 6753).

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A **BUDAPRINT** Kelenföldi Textilgyár korszerű gyárrészlegeibe — fonoda, szövőde, kötőüzem — az 1988—89-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat ruházati és textilipari gépszerelő szakmunkástanulónak, 16 éves korig.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs.

Ösztöndíj: 250—800 Ft/hó — a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően.

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft/hó+150—250 Ft/hó (a tanulmányi eredménytől függően) tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezés valamennyi vidéki tanulónak;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést, füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen ad;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN:

— a kereseti lehetőség 4000—6000 Ft/hó;

— leányotthonunkban a vidékiek elhelyezése havi 150 forintért;

— a továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Az érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím: **BUDAPRINT** Kelenföldi Textilgyár, személyzeti-oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. 1117. T.: 868-955/191-es mellék.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak három év szorgalom, s a jövedelmed havonta 4500—6500 Ft is lehet!

Az 1988. szeptember 1-jén induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó. szakmára.

MÁR A TANULÓÉVEK ALATT SOK KEDVEZMÉNYT BIZTOSÍTUNK!

Igény szerint kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 220 Ft/hó; ingyen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt, valamint napi 8 forintért háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíj; 250—1100 Ft/hó, plusz társadalmi ösztöndíj 500—750 Ft/hó — évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
MASTERFIL PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183;

Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. 7400;

Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. 3527;

Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. 2600;

Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. 1044;

Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi út 11. 6430.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA — 1214-1" megjelöléssel várjuk „Továbbtanulási jelentkezési lap"-odat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti osztályán. Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

MASTERFIL
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

HIRDETÉS

Add tovább!

321-062

HÍVJ!

Ezen a számon Bizalom rovatunk telefonszolgálata hívható. Az érdeklődők jelentkezését minden szerdán és csütörtökön 14 és 16 óra között várjuk. A szám a fővárosból közvetlenül; a közvetlen hívórendszerbe bekapcsolt településekről a 06-1-es előszámmal hívható.

ÖTFORDULÓS AGYTORNA

„Szocialista hazánkért" címmel honvédelmi vetélkedőt hirdet az MHSZ a fegyveres erőkkel, s a különböző társadalmi-politikai szervezetekkel, többek között a KISZ-szel és a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsával karöltve. Ez a vetélkedősorozat egyébként bővíti az Országos Honvédelmi Napok programját, és érdekes színfoltja lesz annak a megemlékezésnek is, mellyel az MHSZ tekint vissza negyvenéves történelmére.

Kemény próba elé állítja részvevőit a sorozat, hiszen sok mindent össze kell majd gyűjtenie annak, aki meg akar felelni például az 1848—49-es szabadságharccal, vagy mondjuk az 1862. és 1918. közötti függetlenségi törekvéseinkkel kapcsolatosan feltett kérdésekre. Az első forduló, az úgynevezett Alapjáték 1987. szeptemberétől 1988. március 1-jéig tart. A szervezők feladatlapot adnak ki az általános iskolások részére. A lap kitöltésének eredménye, az iskolai honvédelmi napon elért eredmény, valamint a magyar, a történelem és a testnevelés tantárgyak eredményei alapján választja ki majd a zsűri az egyes korosztályok legjobbjait. Vagyis azokat, akik a játék további fordulóiban is részt vehetnek, képviselhetik iskolájukat, úttörőcsapatukat a következő négy fordulóban.

ÉLETET AZ ÉVEKNEK

A Televízió „Életet az éveknek" című műsora ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI PÁLYÁZATOT hirdet 6—18 éves fiataloknak, 3 korcsoportban. A témája: az idősek élete. Pályázni lehet bármilyen képzőművészeti alkotással. Kérjük, a pályázó jelezze nevét, korát, iskolájának pontos címét.

Beküldési határidő: október 30.

Eredményhirdetés és díjkiosztás – a legjobb alkotásokat bemutató kiállítás megnyitásával egyidőben – december közepén lesz. Az alkotásokat az alábbi címre kell beküldeni: **„Életet az éveknek" képzőművészeti pályázat, Budapest, Dagály u. 15. Úttörőház, 1138.**

*

VALAMI ÚJAT!

VII. ORSZÁGOS KARIKATÚRA PÁLYÁZAT

A KISZ Kecskeméti Városi Bizottsága és a Szalvai Mihály Úttörő- és Ifjúsági Otthon meghirdeti az amatőr rajzolók körében kedvelt és sikert aratott karikatúra pályázatát, külpolitikai témakörben.

Technikai megkötöttség nincs, a hagyományos grafikai, illetve plasztikai megoldások mellett külön értékeljük az új technikákat, módszereket.

A pályázat beküldési határideje: 1988. február 10., amelyet az alábbi címre kérünk: **VII. Országos Karikatúra Pályázat, KISZ Kecskeméti Városi Bizottsága, Kecskemét, Erkel u. 1/A 6000.**

MÚZEUM PUTNOKON

A Gömöri Múzeum Borsod-Abaúj-Zemplén megye sajátos feladatkörrel rendelkező intézményeinek egyike. Feladata, hogy a gömöri nép életét kutassa, a még fellelhető tárgyi és dokumentális emlékeket összegyűjtse, s megőrizze.

A SZÁMOK VILÁGA

A Pajtás 1987/22-es számában megjelent matematikai feladatok közül az elsőbe egy kis nyomdai hiba csúszott.

A feladat helyesen:

Folytasd az 1121231234123451234561234567123456781234567891234567891012345... sorozatot gondolatban a végtelenségig! (Az n-edik „csoportba" az első „n" pozitív egész számot írtuk le tizes számrendszerben.) Milyen számjegy áll az 1987. helyen?

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1988—1989-es tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmunkástanulónak.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta +100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások:

— 5 Ft térítésért teljes ellátás (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség! A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PATEX

Jelentkezés:
PTM Központ
1. sz. Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. 1502.
Telefon: 662-688.

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző **lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő** szakmunkástanulónak iskoláz be az 1988/89-es tanévre.
Felvételi vizsga nincs. Tanulóidő: 3 év.
Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó a tanulmányi előmeneteltől függően. A III. évben szakmunkásbér: 2500—3500 Ft/hó.
Társadalmi ösztöndíj: tanulmányi szerződés alapján, a tanulmányi eredménytől függően: 500—750 Ft/hó.
Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatásokat biztosítunk tanulóink részére.
Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után:
— lányoknak 5500—8500 Ft/hó;
— fiúknak 5200—6700 Ft/hó.
Jelentkezni lehet munkanapokon 7—15 óráig.
Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT
Magyar Pamutipar,
személyzeti-oktatási osztály,
Budapest, Pamutgyár u. 2.
1046.
Telefon: 693-847 vagy
693-11/115-ös mellék.

„BUDAPRINT" BUDAPEST

KEDVES PÁLYAKEZDŐ FIATALOK!

Vállalatunk az 1988—89-es tanévre a következő szakmákra iskoláz be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

magasépítő-ipari ács-állványozó, kőműves, épületburkoló (hideg), vízvezeték- és -készülékszerelő, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, építőgép-szerelő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezetlakatos, épületasztalos, szobafestő-mázoló-tapétázó.

Vidékiek részére (az épületasztalos, valamint a szobafestő-mázoló-tapétázó szakma kivételével) kollégiumot tudunk biztosítani.

Ösztöndíj — az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően: 50—900 Ft/hó.

A második évfolyamtól társadalmi tanulmányi ösztöndíjszerződés esetén 300—1000 Ft/hó plusz ösztöndíjban részesülhet a tanuló. Tanulóinkat a második évfolyamtól premizáljuk, melynek összege 300 Ft-ig terjedhet.

A harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk, keresetük 1400—2000 Ft/hó.

A gyakorlati oktatáshoz szükséges szerszámokat, munkaruhát, védőruhát, valamint ebédet (5 Ft térítésért) a vállalat biztosít.

A sikeres szakmunkásvizsgát tett pályakezdő dolgozóknak a vállalatnál történő elhelyezkedés esetén 3000 Ft vissza nem térítendő pályakezdési kölcsönt adunk.

23. ÁÉV

Kedves fiatalok! Várjuk jelentkezéseteket!

23-as Számú Állami
Építőipari Vállalat
Budapest V., Rosenberg hp. u. 16.

ÚJDONSÁG! ÚJDONSÁG!

LABDARÚGÓ

KI KICSODA

matricagyűjtő album

a 16 NB I-es labdarúgó csapat 20—20 játékosának színes arcképéhez

Színes, öntapadós matricákon a hazai futballvilág csillagai. Albumba ragasztható a lelátó 320 kedvencének színes fényképe. **Az album ára: 38 Ft.** A játékosok képei havonta 8 csomagban – egy-egy csomagban hat színes matrica – 4 hónapon keresztül jelenik meg. **Egy csomag ára: 17 Ft.**

A rendszeres gyűjtők jutalomsorsoláson vehetnek részt! A többit megtudhatjátok a Planétás matricagyűjtő albumból.

Keressétek a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat könyvesboltjaiban!

FIATALOK!

Várunk benneteket a Budapesti Közlekedési Vállalathoz szakmunkástanulónak! Korszerűen felszerelt tanműhelyeinkben 17 szakmát oktatunk: **autószerelő, karosszérialakatos, szobafestő-mázoló, épületasztalos, fényező-mázoló, elektroműszerész, közúti villamosjármű-szerelő, vasúti járműszerelő, kőműves, épületvillamossági szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos.**

A képzési idő három év.

Érettségizett fiatalok részére elektronikai műszerész és autóvillamossági műszerész szakmában a képzési idő két év.

A tanulók számos kedvezményben részesülnek:

— ingyenes utazási igazolvány a BKV járataira;

— napi 5 Ft-ért ebéd;

— munkaruha;

— üdülési, sportolási, szórakozási lehetőség;

— kollégiumi elhelyezés közúti villamosjármű-szerelő, vasútijármű-szerelő, kőműves, épületvillamossági szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, esztergályos, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezésszerelő, géplakatos szakmunkástanulók részére.

Ha a felsorolt szakmák között megtaláltátok az elképzeléseteknek megfelelőt, keressetek fel bennünket!

Jelentkezni nemcsak személyesen, hanem levélben is lehet.

Cím: BKV Oktatási Központ, Budapest X., Fehér út 1/C IV. emelet, 458-as szoba. T.: 127-273.

FELVÉTELI KÉRELEM

Név: .....

Születési hely: ..... év: .....

hónap: ..... nap: .....

Anyja neve: .....

Lakcím (irányítószámmal): .....

.....

Választott szakma II.: .....

Választott szakma I.: .....

Dátum: .....

.....

szülő aláírása

Fejjáték

SINKOVICS FERENC

A rejtvények beküldésének határideje: 1987. október 22. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a postai levelezőlapra írd rá: FEJJÁTÉK.

ALAPIGAZSÁG

Darabokra vágtunk egy emblémát, melynek a szélén futó szövege megszívlelendő bölcsességet rejt. Illeszd össze a mozaikdarabkákat, akkor megtudhatod, hogy mi is az a megcáfolhatatlan alapigazság, melyet mindig szem előtt kellene tartanunk!

TÚRATERV

A kis papírlapra írt üzenetet nem nehéz elolvasni, bár a ráfröccsent tinta pacái több betűt eltűntettek. Írd le magadnak a nem látható betűket, rakd őket helyes sorrendbe, s akkor megtudod, hogy hová is tervezték ezt a túrát Jocóék!

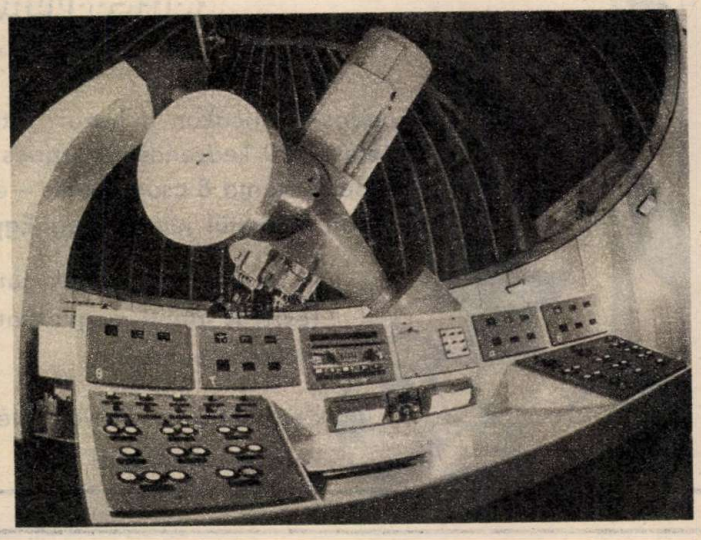

GÉPTALÁNY

Mit gondolsz, vajon mi ez a hatalmas kupolatető alá épített berendezés, s milyen módon szolgálja az ember ismereteinek gyarapodását?

DIFIK

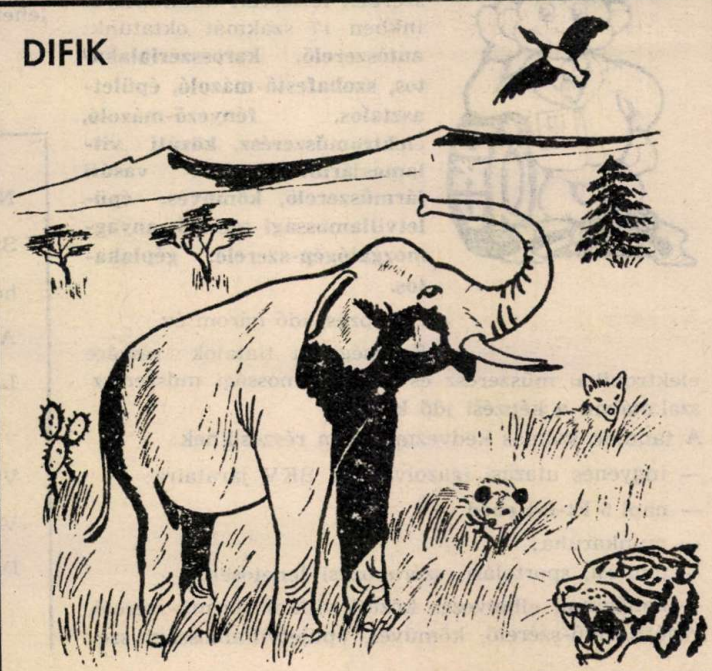

Hét rendellenesség van ezen a képen, melyet feltehetőleg a szavannáról készítettek. **Melyek ezek?**

MÚLTKUTATÓ

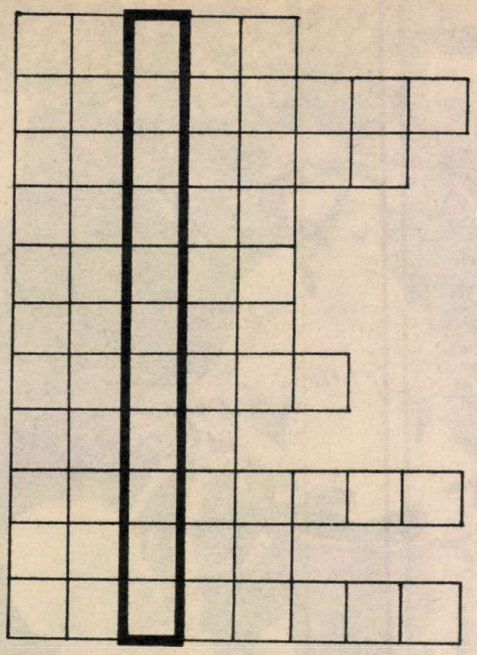

Ha a kérdések sorrendjének megfelelően kitöltöd a vízszintes sorokat, megtudhatod, hogy melyik nagy történelmi eseményünk nevét rejtettük el a vastag vonallal keretezett oszlopban.

1. A magyarok 955-ös kalandozó hadjáratának egyik vezére;
2. A „névtelen" krónikás;
3. A nomádok lovas felszerelésének egyik része;
4. Gyakori lelet a X. századi sírokban;
5. Fontos nyersanyag volt az íj készítésénél;
6. Ebben tartották őseink a nyílvesszőket;
7. Vadászmadár;
8. Nép, mely valaha itt élt a Kárpát-medencében;
9. A magyarok egyik ősi foglalkozása volt;
10. „... a madár" (Arany János egyik versének kezdete);
11. A Magna Hungaria területének mai neve.

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT...

Író volt, költő volt, festművész volt, de szerkesztett folyóiratot is, először Tett, majd Ma címmel. Írásai mindig magukon viselték proletár származásának, nehéz sorsának jegyeit, költeményei a pályakezdéskor alkotott szürreális képkavalkádoktól fokozatosan haladtak a végletes egyszerűség felé. Ha ecsetet fogott a kezébe, különböző színű körökből, négyzetekből, téglalapokból, vonalakból épített képet. Igen, épített, úgy, ahogy egy mérnök épít házat, ezért is sorolják őt az avantgarde (modern művészeti irányzatok összefoglaló neve) festői közé. A portré a művészt ábrázolja, a grafikában, mely festményeit utánozza, a nevét rejtettük el. **Ki lehet ő?**

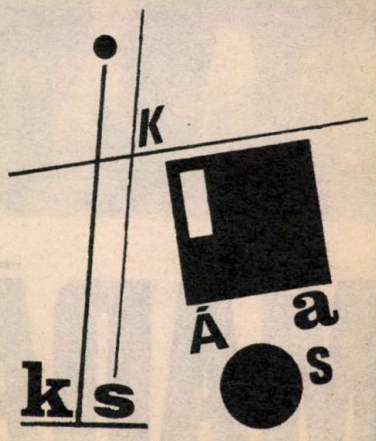

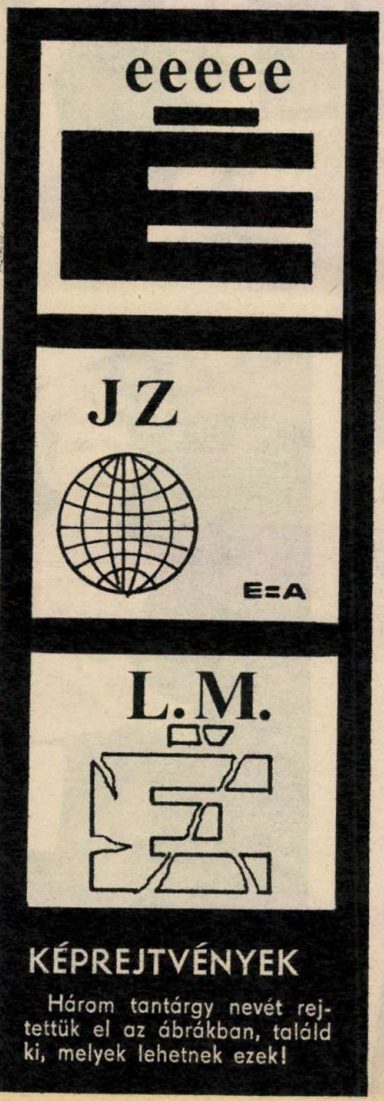

KÉPREJTVÉNYEK

Három tantárgy nevét rejtettük el az ábrákban, találd ki, melyek lehetnek ezek!

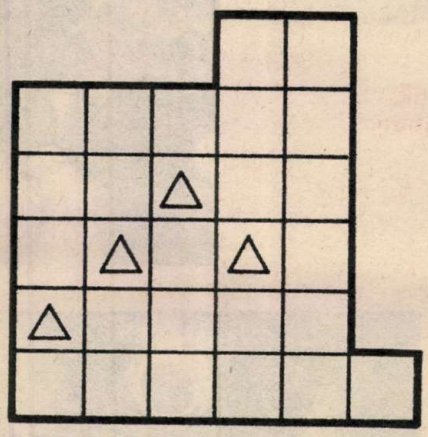

„EGYENLŐSDI". Próbáld meg a rácsos mezőt négy egyforma nagyságú részre felosztani, méghozzá úgy, hogy minden részbe egy-egy háromszög jusson!

VÍZILÓ-TOTÓ. Ez a rajz egy vízilovat ábrázol. – Ezt nyilván te is felismerted, de tudod-e, hogy a következő három állítás közül melyik igaz? 1. Élete egynegyedét vízben tölti. 2. Ez a legtisztább állat. 3. Fogai elefántcsontszerűek.

Ki érti a városi galambokat?
Bizonyára az erdő dalosmadarai sem értik,
hogy miért jó nekik a benzingőzös ricsajban.
A természetet imádó tájfutók sem értik
az erdőt elkerülő városi embereket.
Hogy a fullasztó levegő helyett
miért nem próbálják ki a csendes,
illatos ERDŐT? . . .

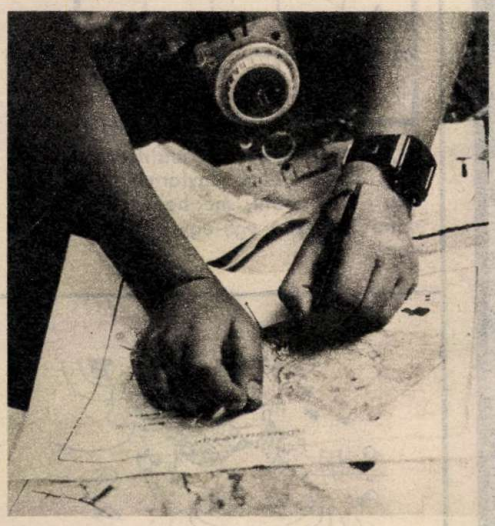

MADÁRLÁTTA

A tájfutó fut a tájban! Mert rájött arra, hogy az erdőben egy „oktávval" jobb a levegő, mint a benzingőzös városban, és azt is tudja, hogy a madárfütty kellemesebb zaj, mint az autóduda, meg a zsúfolt főutakon veszekedő emberek ricsaja. Képeink a körzeti általános iskolai tájfutó bajnokságon készültek a budai hegyekben. Most persze mesélhetnénk arról, hogy mennyien indultak, kicsik, nagyok és tanárok is, elmondhatnánk, hogy voltak, akik életükben először láttak tájfutó térképet, akadtak, akik egy kiadós evéssel kezdték a sportnapot, dobálózhatnánk mindenféle sportágtörténeti adatokkal, azzal, hogy Skandinávia volt a sportág indulását és fejlődését meghatározó központ. Anekdotázhatnánk arról, hogy a múlt század végi katonai terepversenyekből miképpen lett tájékozódási futás, fontoskodhatnánk szakkifejezésekkel, úgymint: ellenőrző pont, irányfutás, bontás, támadópont, pontfogás meg egyebek, de mindezt minek? Aki a városi rumlit szereti, az úgysem jön ki a hegyekbe, aki meg a természet gyönyörűségéért rajong, az úgyis megpróbálkozik a tájfutással. Az úgyis kimegy az erdőbe, kezébe veszi a térképet, nyakába akasztja a tájolót, aztán vagy célba ér, vagy eltéved. De azt bizonyára egy életre megtanulja, hogy az erdőben még eltévedni is kellemesebb . . . .

Tóth András képriportja

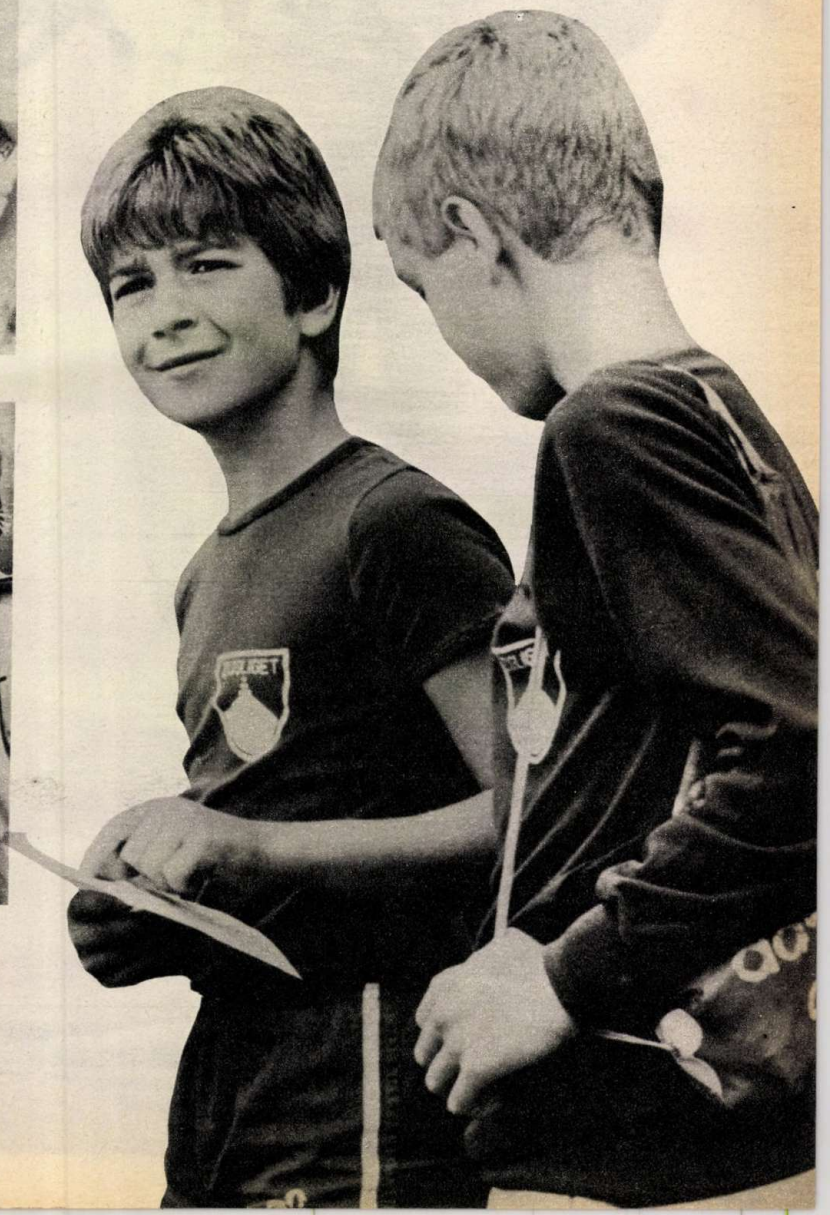

FUTÓK

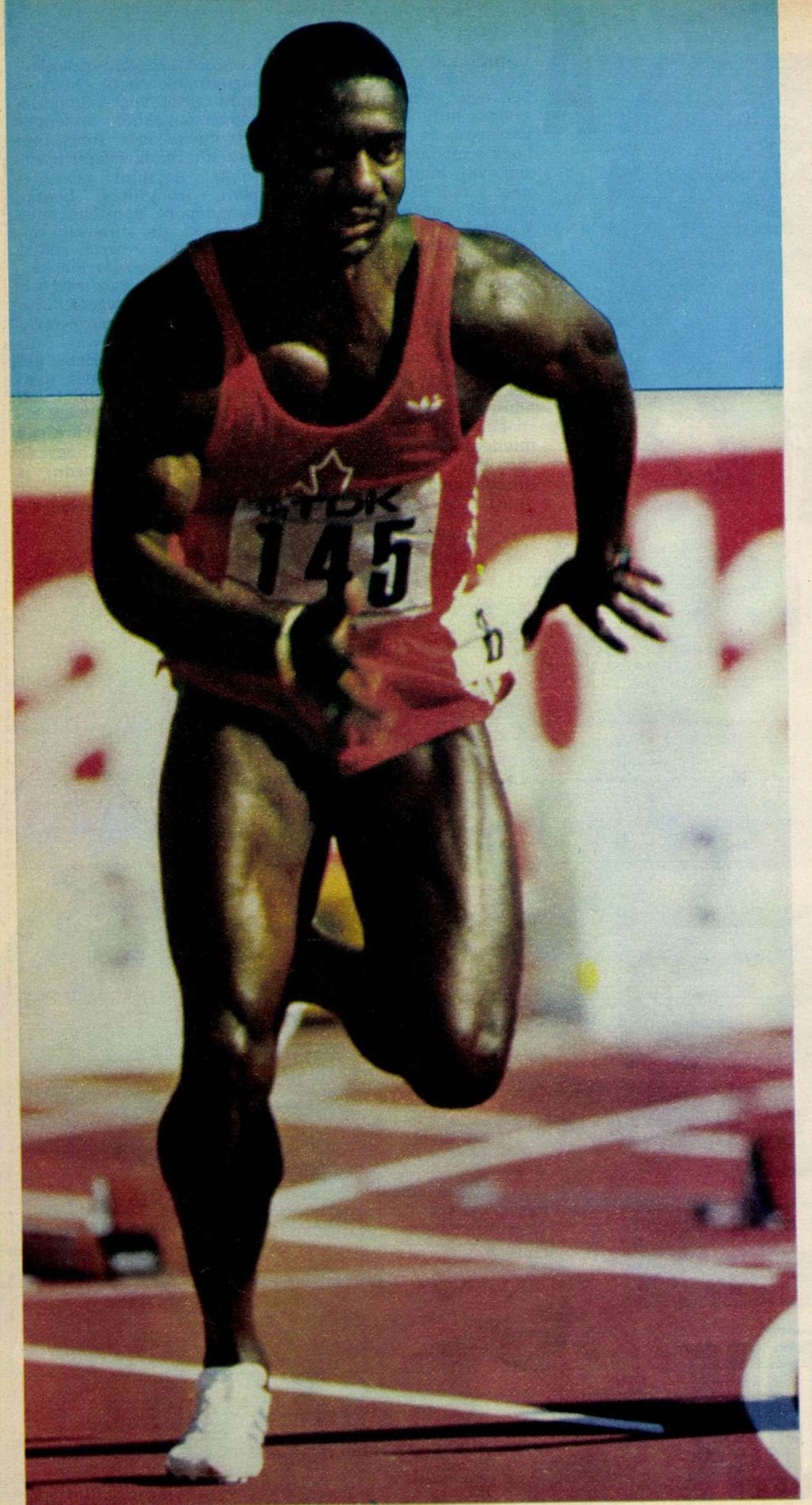

Beszélgetés Kovács Attilával önmagáról, a világbajnokságról, „Károly király" különcségeiről és arról a csodafutóról, akinek a lábában már jó ideje BEN-ne volt egy világcsúcs!

— Szerinted egy Babettán le lehetne győzni Ben Johnsont száz méteren?

— Nem hiszem. Johnson például a római vébé döntőjében 43,87 kilométeres sebességgel robogott!

— Viszont egy Babetta nem is tölt annyi időt a konditeremben...

— Igen, talán ez lehet a magyarázat. Mindenesetre, bármennyire hihetetlennek tűnik: Ben Johnsont valószínűleg tényleg ez segítette a világcsúcshoz! A laikus ugyanis azt képzeli, hogy a vágtázónak elég az izmos láb, és passz. De ez nem igaz. A hát- vagy a hasizom legalább annyira fontos! Lassan mi is többet töltünk az erősítőteremben, mint a futópályán.

— Egyáltalán: milyen ember ez a Johnson? A rágógumi a szájában, meg a rezzenéstelen arc némi magabiztosságról árulkodott.

— Á, nehogy azt hidd! Kettőnk közül például biztosan ő volt az idegesebb. Például a rágógumi is csak a feszültségét vezette le. De hát neki volt veszítenivalója...

— Meg a nagy „Károly királynak"...

— Az biztos. Carl Lewis ugyanis nagyon jó formában volt, nem véletlenül jósolta azt, hogy ő nyeri a 100 métert. És mi az élet fintora? Még a világcsúcs-beállítással is csak második lett!

— Pedig tényleg ő lehetett Rómában az első számú sztár.

— Hajaj! A versenyek alatt egy kastélyt béreltek neki és a kíséretének, tehát tényleg királyi módon nyitott! Ráadásul a versenyek idején három egyenruhás, fegyveres magántestőr vigyázta minden lépését. Ezek a fiúk még az öltözőben is vele voltak, egészen a stadion kijáratáig kísérték.

Pajtás

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

87.1047
Athenaeum Nyomda Budapest
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

Főszerkesztő: HORVÁTH MIHÁLY

* * *

Főszerkesztő-helyettes: DR. MAJOR ÁRVÁCSKA

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695
A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

EGY SÁVVAL ARRÉBB

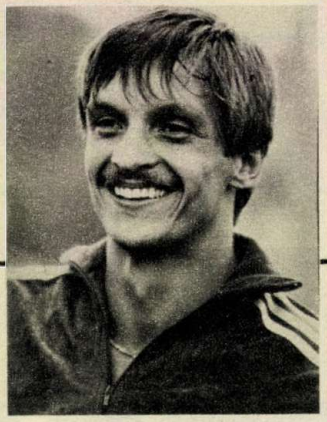

— Mi szükség volt erre?

— Egyrészt azért vigyáznak rá állandóan, mert a világ tele van őrültekkel, másrészt a jószándékú rajongók állandó rohamait sem lehet bírni sokáig.

— Egyszer Carl Lewis egy magyar nagydíj után nyilatkozott a televíziónak, és arra a kérdésre, hogy miért fut, a világ legtermészetesebb hangján azt válaszolta, hogy azért, mert nagyon szeret futni. Hát lehet szeretni ezt az alig tíz másodperces futást?

— Én biztos vagyok benne, hogy Lewis igazat mondott. Persze az embereket megtéveszti az, hogy útonútfélen olvasni a mesés vagyonáról, XVIII. századbeli viktoriánus stílusú kastélyáról, kristálygyűjteményéről, de ez csak következménye annak, hogy nagyszerű atléta. Nem pedig oka! És ezzel, azt hiszem, hogy mindenki így van: ha jönnek az eredmények, akkor az embert elkapja a gépszíj, és egyre feljebb és feljebb akar jutni. Ezt a kívülálló aligha értheti.

— De hát mi érdekes van abban: rajtgyakorlatok, futás, konditerem?...

— Ez nagyon érdekes. Hiszen a technikai edzésen például nagyon változatos a gyakorlás. Még azt is meghatározza az edző, hogy hány lépésből kell lefutnod a hatvan métert. Aztán úgy kell futnod, hogy nyújtod a lépéseket... aztán meg apró lépésekkel pörgeted...

— Mi a leghosszabb táv, amit lefutottál már?

— Nem fogod elhinni: alig négy kilométer! És azt is olyan lassan futom, hogy mások nem is szeretnek velem jönni, mert számukra idegesítő a lassúságom...

— Egyáltalán: te hogyan lettél vágtázó?

— 19 éves koromban véletlenül belecsöppentem az országos ifibajnokság küzdelmeibe, és mindenféle edzés nélkül megnyertem a 100 métert. Aztán engem is elkapott a gépszíj...

— Európa-bajnoki ötödik és hetedik helyezésed után idén, a római világbajnokságon beszáguldottál a világ legjobbjai közé. Meséld el, milyen volt ez a döntő?

— Én meséljem el? Hiszen én nem is láttam!...

— Igaz: te „csak" résztvevője voltál...

— Azért az tényleg felejthetetlen élmény. Különösen, hogy Ben Johnson a mellettem levő pályán futotta ezt a sporttörténelmi világcsúcsot!

— Számítottatok erre? Feszült volt a hangulat?

— Azt mindenki tudta, hogy Johnson és Lewis nagyszerű formában van. De az az igazság, hogy általában senki sem foglalkozik a másikkal. Bementünk egy szobába, ahol jelentkezni kellett, itt még mindenkinek ragyogó jókedve volt. Aztán innen egy folyosóra kellett belépni, itt húztuk fel a szögescipőt, na itt aztán mintha elvágták volna: mindenki elkezdett rettenetesen magára figyelni. Aztán a rajt. Eldördült a lövés, és én csak azt láttam, hogy Ben Johnson elugrik mellőlem. És persze éreztem, hogy itt valami virágraszóló dolog készül!

— Te ideges voltál?

— Nem igazán. Aki ilyen helyzetben megijed, az nem jó versenyző, és többnyire betlizik is. Szerencsére nekem nem remeg a lábam...

— Milyen volt Johnson a döntő után?

— Igyekezett megmaradni annak, aki volt, de hát a világ őt is elárasztotta a szeretetével, ezért aztán kénytelen volt ő is egy kastélyt bérelni, hogy nyugodtan tudjon készülni a további versenyszámokra. Egyébként nagyon szerényen és szimpatikusan azt mondta a világcsúcs után, hogy számára az volt a legnagyobb öröm, hogy édesanyja is itt lehetett ezen a nagy eseményen! A záróünnepségre egy olasz szabómester — tisztelete jeléül — pompás, hófehér öltönyt varrt neki, ebben tündökölt a búcsúesten is angol menyasszonya társaságában.

— És hogyan fogadták csapattársaid a te ötödik helyezésedet?

— Nagyon örültek neki. Például írtak egy verset, amit aznap este ünnepélyesen elszavaltak. És, hát azóta is csak fogadom a gratulációkat, és komolyan mondom: ennyi fénykép csecsemőkorom óta nem készült rólam!

— 100 méteren 10.09 a csúcsod, 200-on 20.11, és ezzel 100 méteren a világranglista 9., 200 méteren az 5. helyen állsz. Mit várasz még magadtól, mire leszel képes?

— Atlétikában maximum azt lehet biztosan kijelenteni, hogy mire voltál képes... Hiszen itt olyan icipici pillanatokról van szó...

— Azért bízzunk abban, hogy rövidesen neked lesz szükséged a rágógumira, és Ben Johnson fogja majd elmesélni: „... eldördült a lövés, és én csak azt láttam, hogy Kovács Attila elugrik mellőlem..."

Trencsényi Zoltán

A FRISSESSÉG TITKA

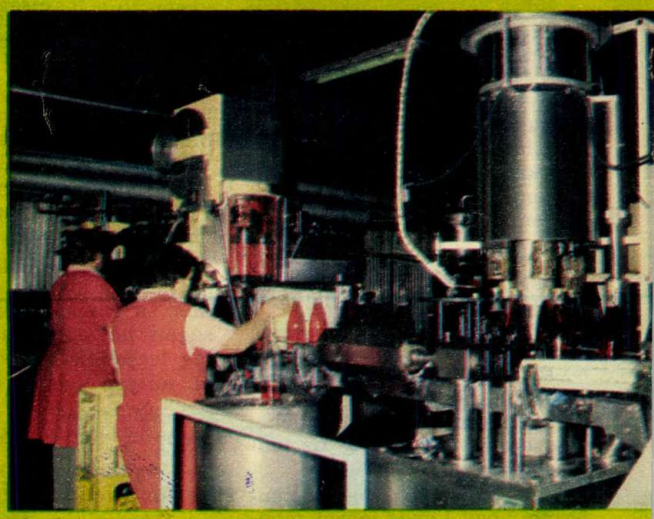

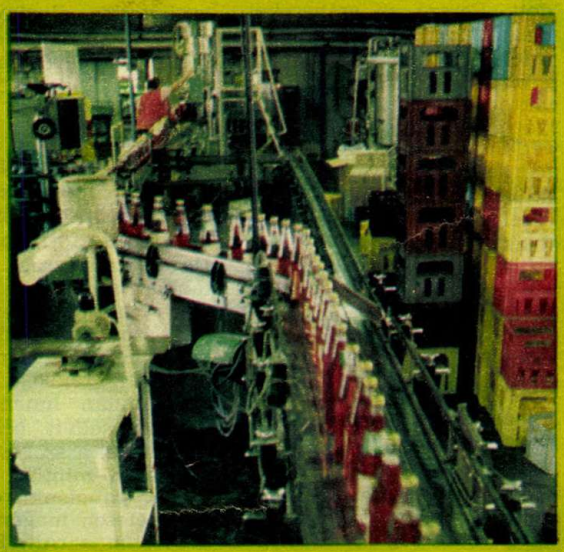

Balatonvilágos afféle üdítő-fellegvár. Fényes Traubi-győzelme után érlelődik már az újdonság, az egzotikus ízeket is tartalmazó Rubin üdítőcsalád diadala is

Pajtás

87/27 XLII. ÉVF. • 1987. OKTÓBER 22. • ÁRA: 4,50 Ft

Mutasd meg magad!

Verset írsz, regénybe fogtál vagy örömmel rajzolsz? Küldd be alkotásodat a Mutasd meg magad! rovat részére

Első összeállításunk lapunk 8–9. oldalán található

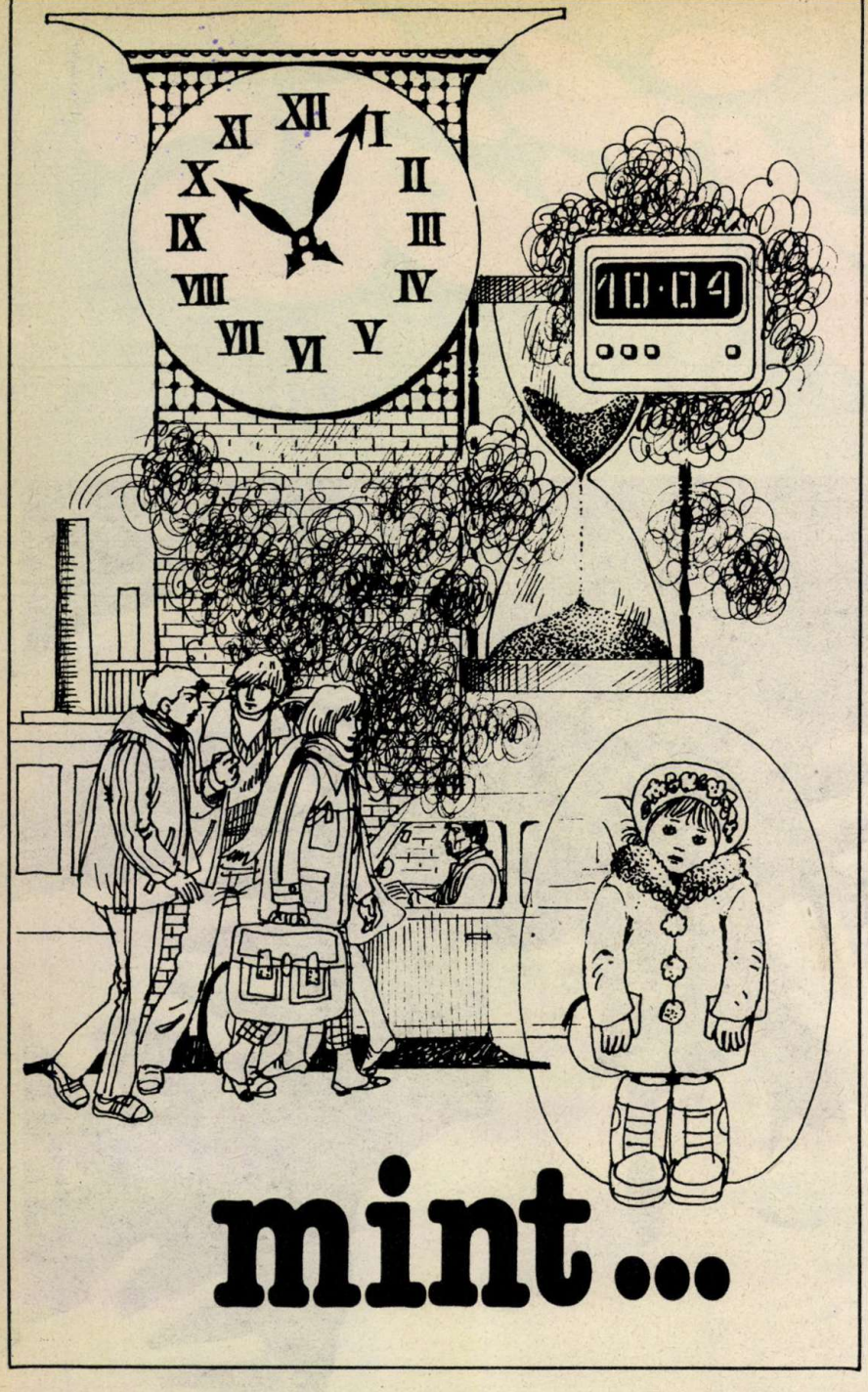

mint...

I, mint... Idő. Idő, amelynek szorításában élünk, amiből néha, úgy tűnik, kevés jut nekünk. Mostanában két magyar filmet játszanak a budapesti mozik. Az egyiknek az a címe, hogy Idő van, a másiké, hogy Nincs idő. Tényleg, mire jut és mire nem az időből? Vannak helyzetek, tennivalók, amelyekre lazán legyintünk. „Van még rá idő!" Néha tékozlóan bánunk az évekkel, a hónapokkal, a napokkal, órákkal. Amikor ajkbiggyesztve legyintünk az időre, valójában engedményt teszünk, haladékot adunk magunknak. S persze, azért gyakran panaszkodunk az időre, hogy belőle jut a legkevesebb... Mostanában mindenki rohan. Azt állítjuk, hogy nincs időnk... a családi kapcsolataink ápolására, a barátságaink életben tartására, a jóízű szemlélődésekre, öncélú beszélgetésekre.

Céltudatosabbak lettünk, fukaron gazdálkodunk a magunkra fordítható percekkel, órákkal is. Kevesen mernek a napból kiszakítani egy félórát arra, hogy megpihenjenek, feltöltődjenek. Pedig erre igen nagy szükségünk lenne valamennyiünknek, mert rengeteg inger ér bennünket.

I, mint... Inger. Hogy mit is jelent ez a furcsa, középen megbuckásodó szó? Olyan külső vagy belső környezeti hatás az inger, amelyet az érzékszerveinkkel és a tudatunkkal felfogunk. Akár sok, akár kevés jut belőle, mindkettő káros. Pici gyerekeknél figyelték meg, hogy lassabban fejlődnek azok az apróságok, akik ingerszegény környezetben élnek. Akikhez keveset beszélnek a gondozók vagy szülők, akik kevés jó szót, mesét, simogatást kapnak, nos azok testileg, lelkileg elmaradnak azon társaik mögött, akik mindezt megkapják. Aztán persze nemcsak az ingerszegény, hanem a túlingerelt gyerek is hátrányosan nő fel. A sok zaj, az erőteljes, szélsőséges, bántó érzelmi- és környezeti hatások épp ilyen károsak.

A huszadik század emberének inkább több jut ezekből, mint kellene... Zajban, füstben, rohanásban múlik el az életünk.

A tudósok azt állítják, hogy a régi korok emberei élesebb hallással, kifinomultabb szaglással, ízérzékkel, azaz érzékenyebb érzékszervekkel rendelkeztek. Mára fokozatosan alkalmazkodtunk a romló környezeti hatásokhoz. Túlingereltek lettünk, ám mégis, bizonyos dolgokban „alulingereltek...".

Egy külföldi utamon a forgalmas városi utcákon sétálva feltűnt, hogy a kerekre hízlalt, szépen felöltöztetett kisgyerekekhez alig szólnak szüleik. A kicsik valamilyen tompa közönnyel szemlélték a világot. A babakocsikban tompa tekintetű öregemberkék, öregaszszonykák üldögéltek. Ekkor gondoltam először arra, hogy létezik egy érzelmi inger is, ami nélkül igen nehéz emberré válni.

Ma mindenki az idő sürgetésében, a kedvezőtlen ingerek sokasága között él. Az érzelmi ingerekből jobbára csak az ingerlékenységet és az ingerültséget érezzük, ismerjük. Pedig a szeretet, a művészetek adta érzelmek olyan, lelkünkre ható ingerek, amelyek nélkül idő előtt valamennyien megfáradt tekintetű öregekké válhatunk.

Foltvilág

Ez egy másik művészet. A képek nem felismerhető figurákból „épültek". Nem a kontúrok, a színek emlékeztetnek fára, házra, folyóra, égre. Foltokban, kusza vonalakban, kavargó színekben fejezi ki magát a Váci Művelődési Központ szakköre. Eszközeik szokatlanok: késsel nehezebb pingálni, mint egy ecsettel. Esetlegességet, véletlent hordoz magában, ez is a képalakítás része. Burkus József, a szakkör vezetője még biztatja is a társaságot. Születnek is komoly művek a cipőtalp, a puszta tenyér lenyomatával. A festéket színes ceruzaforgácsok, rongyok helyettesítik.

A képalakításban az első az indulatos szakasz; pillanatnyi ötletének engedve dolgozni kezd az alkotó. A csurgatott festék nem jobbra, hanem balra terpeszkedik, a kanállal szórt homokszemcsék pedig hol sűrűbben, hol ritkábban ragadnak a felületbe. Kepes György, a magyar származású amerikai művészet-teoretikus „sugárzó őszinteségnek" nevezi ezt az ösztönösséget.

S. F.

Fotó: Wagner Margit

A bagiak aranyát
sokan csodának vélték.
Hiszen sok-sok falu,
város közül kiemelkedni,
élre kerülni, nem kis dicsőség.
Pedig csupán annyi történt:
24 gyerek elhitte, hogy egy kis település
együttese is győzhet.
Mesebeli nyárfának képzelték magukat,
amely minden tavasszal behinti a földet virággal.
S akiket e repülő pihe megérint, varázslatába kerülnek

Krimi a tanteremben? Kétségbeesett kiáltás törte meg a csendet. Néhányan az egyik fiú után vetették magukat, aki kezében vaskos pénztárcával próbálta meg átverekedni magát a tömegen. A menekülőnek végül egy lány állta útját. Előbb közömbösen figyelte az eseményeket, de aztán a zsebébe nyúlt és rájött, hogy ő is áldozat...

A hírnév alapozói

A „Zsebes a villamoson" című helyzetjelenet szereplői bagi hetedikesek, a 2900-as Számú Szendrey Júlia Úttörőcsapat művészeti színpadának alapító tagjai, akiket Fapihék I. néven ismernek a faluban. Ezek a gyerekek nagy rögtönzők, képesek egyik pillanatról a másikra lélegzetelállító, szívszorító jeleneteket megeleveníteni; a tantermet villamossá, barlanggá, vagy mesebeli kastéllyá varázsolni. Képesek sportmezben is úgy mozogni, hogy elhitessék az emberrel: a fiúk frakkban, a lányok aranypikkelyes estélyi ruhában feszítenek.

Tudományos felmérések bizonyítják, hogy a tanulás a legnehezebb szellemi és fizikai munkával vetekszik. Kimeríti a gyerekeket. A bagi hetedikesek azonban elsősként, attól a naptól kezdve, hogy hajdúföldről egy fiatal tanító érkezett hozzájuk, a magyarórákat különösen kedvelik, „játéknak" tekintik. Fodor Mihály az önként jelentkezőkből irodalmi színpadot alakított, s a fellépésekre való felkészülést összekötötte az órákkal. Közösen dramatizálták, megelevenítették szinte az egész tankönyvet. Előfordult, hogy a tanító „mozdonyként" pöfögött a padok között, s tanítványai „vonatként" zakatoltak utána. Háziszerzőik lettek a környék mesemondói, a meseírók. A maiak közül Kormos Istvánt és Lázár Ervint zárták a szívükbe.

— A mesétől eljutottunk a drámáig. Mi most Moliére Tudós nők című művét próbáljuk. Azért választottuk ezt a színdarabot, mert sok a női szerep, és osztályunk többsége lány. Persze, nekem így is fiút kell játszanom. Hálás vagyok Mihály bácsinak, mert megszerettette velem a könyveket. Arra is megtanított, hogyan igazodjak el a tengernyi kötet között, hogyan válaszszam ki magamnak mindig azt az olvasmányt, ami a hangulatomnak megfelel, ami örömet szerez — mondta Csernyák Lívia.

Kukorékolásért dicséret

A harmadikos Dudás Bálinttal a Fapihék II. próbáján találkoztam. Boldogan mutatta ellenőrző könyvében a friss bejegyzést.

— Igazgatói dicséret? Miért kaptad?

— Kukorékolásért.

— Kukorékolásért? Ilyesmiért máshol intő jár.

Bálint elnevette magát.

— Órákon át kukorékoltam. Persze nem egyfolytában, csak ha a rendező intett. Kormos István Kevély kiskakas című verses játékát filmre vette a televízió, és én voltam benne a kakas.

Amit az alapozók, a hetedikesek valamikor elkezdtek, azt a harmadikosok, a kisebb Fapihék tetőzték be. Elsősorban nekik köszönhető, hogy Bag, amely eddig csárdájáról volt híres, most úttörő művészeti színpadával is nevezetességet szerzett. Felléptek Csehszlovákiában, s Pécsett, a júliusi országos színjátszó versenyen aranyérmet nyertek. A televízió elküldte hozzájuk egyik stábját, hogy filmen örökítse meg őket.

— Három napig voltak nálunk a tévések. Lázár Ervin Hétfejű tündérét is eljátszottuk — mesélte Aszódi Kriszti. — Kiválasztottunk a határban néhány szép helyet, s úgy belefeledkeztünk a forgatásba, hogy az egyik nap ránk sötétedett. Félnünk azonban nem kellett, mert mindannyiónkat hazakísértek. Még tegnap is tündérországba képzeltük magunkat. Mert a sikeres szereplésért nemcsak Bálint, mi is dicséretet kaptunk Puskás igazgató nénitől.

FAPIHÉK A CSÚCSON

Felkerestük azokat a helyeket, ahol a filmfelvételek készültek, hogy fotóriporter kollégám eredeti helyszínen fényképezhesse le a gyerekeket. Séta közben Fodor Mihálytól megtudtam, hogy hangszerismeretre is tanítja a Fapihéket. Az egyszerűbbeket, a nádsípot, a körtemuzsikát és egyebet maguk készítik a mesejátékokhoz.

A varázslat tovább tart

Személy szerint is büszke az aranyéremre, de mint mondta, ennél is fontosabbnak tartja, hogy a pécsi varázs itthon, a hétköznapok idején is folytatódik. Egymás után alakulnak a környékén hasonló együttesek, egymás után kapják a meghívásokat óvodáktól, iskoláktól, hogy mondjanak mesét, játsszanak velük. Az úttörőcsapattól, a szülői munkaközösségtől kapnak egy kis pénzt, a fellépéseikkel is keresnek valamit, de ez csupán az éves kirándulásra, kisebb utazásra, arra elég, hogy megigyanak egy-egy kólát, ha megszomjaznak. Hosszabb utakra nem telik, pedig szívesen mennének.

Hazafelé jövet eszembe jutott, hogy a Magyar Úttörők Szövetsége kulturális alappal is rendelkezik. A bíráló bizottság figyelmébe ajánlom a Fapihéket. Úgy érzem, hogy ez a tehetséges kis társaság megérdemli a támogatást. Hadd utazhassanak ide-oda az országban. Hadd terjesszék máshol is a szépet.

Faragó György
Fotó: Tóth András

Victor Hugo is „nyomorultnak" érezhette magát, amikor belefogott egyik legnagyobb regényébe, a Nyomorultakba. Angol földön, Guernesey kis szigetén élt akkor a francia író, száműzetésének éveit töltötte ott, messze Párizstól, a nagyváros nyüzsgő forgatagától. Történt ugyanis, hogy a valaha lelkes bonapartista Hugo személyisége nagy változásokon ment keresztül. A francia nép megváltását várja már az 1848-as forradalomtól, maga pedig lángoló beszédeket mond a nemzetgyűlésben a nyomorról, a nincstelenek szenvedéseiről. Ezért 1851-ben menekülnie kell III. Napóleon dühöngő bosszúja elől.

Nincstelenség, kiszolgáltatottság — ez áll a Les miserables (Nyomorultak) középpontjában. A főhős, Jean Valjean kenyérlopásért kerül hosszú-hosszú évekre a rács mögé, ahol maga is gonosszá válik, de szabadulása után egy püspök jósága a megbánás útjára viszi. Oly nagy és megtisztító élmény a számára, hogy ezentúl igyekszik segíteni minden rászorulón, néha önmagát feladva, feláldozva is. Hugo mindent „beleadott" nagyszabású művébe, néha az az ember érzése, hogy a Nyomorultakkal akarta megváltani a világot . . .

Ebből a regényből készített rockoperát A. Boubil és C. M. Schönberg, s ezt a művet vitte most színre a Rock Színház társulata Szinetár Miklós rendezésében. A vállalkozás nagyságához nem férhet kétség, a maga erkölcsi mondanivalójával, az emberi jóságba, a szeretetbe és önzetlenségbe vetett hitével ma ugyanolyan aktuális a mű, mint a múlt század hatvanas éveiben. Nehéz dolguk lehetett az alkotóknak, hiszen megannyi fontos jelenet és helyszín közül kellett kiválasztaniok azokat a momentumokat, amelyekkel felépíthető egy, a regénytől eltérő szerkezetű mű, a rockopera. Mindig a legfontosabb pillanatokat, történéseket hangsúlyozza a dramaturgia, minden jelenet feszültséget, erkölcsi megtisztulást hordoz. Páratlan ötletességgel készült a díszlet, bár a helyszín változását néha csak egy fehérre festett cirádás kapu, egy asztal, egy szék jelzi.

Persze kire is oszthatták volna Jean Valjean szerepét, mint Vikidál Gyulára, a P. Mobil, a Dinamit, a P. Box ex-énekesére, az István, a király Koppányára. Természetesen Vikidál „cipeli" a darabot, sokszor dörgő taps jutalmazza egy-egy jelenetét, egy-egy dalát. A népes társulat dicséretére kell hogy váljon: „működtetik" a darabot, de játékukból nem hiányzik a humor, az irónia sem, bár ezek az elemek sohasem költöznek be Jean Valjean nagyjeleneteibe.

Ha már szóltunk a dalokról, annyit feltétlenül el kell mondanunk, hogy a darab zenéje eléggé szegényes. Nem rock ez, hanem valami más, ami sokszor a hagyományos musicalek világát idézi. Pedig a mű elbírna valamiféle keményebb, karakteresebb zenét is, nem beszélve arról, hogy ha a cselekményt önálló dalok fűzésével mesélnék el (lásd: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról, István, a király), akkor sikerülne elkerülni egyes dallamrészletek gyakori ismétlődését. Karakteresebb zenét hiányolok, pedig tudom, hogy sokan éppen a túlzott modernizálástól féltették Hugo művét. Csakhogy a regény ereje olyan hatalmas, hogy ha ezt valaha farmernadrágban, a legmodernebb elektromos zenével adják elő, rangja, értéke, mondanivalója akkor is megmarad.

Sinkovics Ferenc

LES MISÉRABLES

MUTASD MEG MAGAD!

MUTASD MEG MAGAD!

Verset írsz? Regénybe fogtál? Szabad időd-ben szívesen rajzolsz? Netán zenét szerzel nagy titokban? Jól sikerült a dolgozatod? Mi arra biztatunk:

MUTASD MEG MAGAD!

Küldd el nekünk alkotásodat, útkeresésed első bírálói leszünk, úgy, hogy a nyilvánosság elé tárjuk művedet. Vagy ha úgy akarod, levélben kapod meg véleményünket.

Küldd el munkádat szerkesztőségünk címére (Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397.). A borítékra írd rá jelszavunkat:

MUTASD MEG MAGAD!

Mikkamakka álma

Mikkamakka aludt. A könyvespolc végén a sarokban szunyókált, a spanyol társalgási zsebszótáron. Egyszer csak valami hátulról lesodorta fekhelyéről, s az a valami továbbcsörtetett. Az oldalán ez állt: Rejtő Jenő: Piszkos Fred közbelép (Fülig Jimmy legnagyobb sajnálatára), mögötte pedig Grimm legszebb meséi masírozott.

Mikkamakka a zsebszótár mögött lapult, és törte a fejét: mit akarhat ez a két könyv itt, hisz mindig a második sorban álltak a könyvek között, de mindjárt kiderült.

— Hé, te! — kiáltott rá a Rejtő-könyv az útját elálló Dosztojevszkij Bűn és bűnhődés című kötetére. — Félre az útból! Elég volt már, hogy mindig te állsz elöl, minket meg eltakarsz, pedig mi fontosabb könyvek vagyunk, mint te!

— Mint te, mint te! — visszhangozta Grimm legszebb meséi.

— Bruhaha, hahaha!! — s hasát (bocsánat, címlapját) fogta nevettében a Bűn és bűnhődés. — És ugyan miért, ha szabad érdeklődnöm?

— Hogy miért? Nincs rád szükségük az embereknek, csak ránk. Épp elég gondjuk van, nemhogy még téged elolvassanak. Nem akarnak rajtad gondolkozni, eltűnődni, hisz idejük nincs. Mi kellünk nekik, hogy felvidítsuk, megnevettessük.

— Még hogy ti? — vihogott a Dosztojevszkij-regény! Aztán elkomorodott. — Ti csak arra valók vagytok, hogy butítsátok az embert, mindenféle álomvilágba ráncigáljátok őket. Pfúj, mindenféle romantikus regény, ah, milyen szép az élet, ó mindig a jó győz... Mikor meg elolvasnak titeket, s lerakják a könyvet, visszazuhannak a saját világukba, és jól „megütik" magukat. Ezért nyúlnak a magunkfajta nehéz, komoly könyvekhez a bölcsebb emberek. — Aztán megint kibuggyant belőle a nevetés: — Méghogy ti?!

— De, igenis...! — próbált közbevágni Rejtő Jenő: Piszkos Fred közbelép (Fülig Jimmy legnagyobb

Kettinger Ákos (Szekszárd) montázsa

Szoboszlai Dorottya (Esztergom): Sikoly

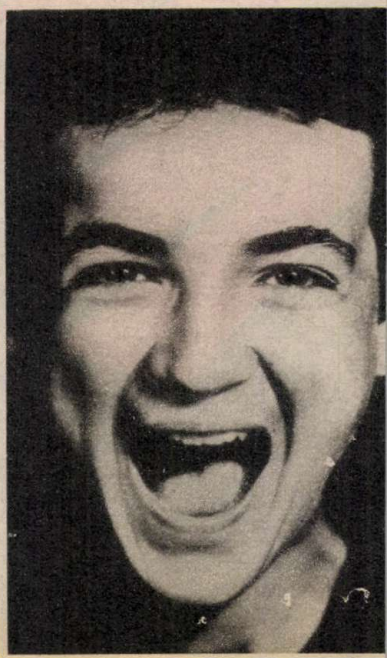

sajnálatára) és Grimm legszebb meséi. — Hahaha, még hogy...

— Te ronda, komoly könyv!

— Ó, ti álomvilágok, ti taknyos köly...

— Elég legyen már!

Síri csönd lett.

A három pulykavörös, dühtől remegő könyv meglepetten nézett körül.

Mikkamakka volt az. Megunta ezt a civakodást, elhatározta, majd ő rendet teremt itt. Felállt a társalgási szótárra, és ünnepélyes hangon így szólt:

— Ti, akik ilyen dolgon veszekedtek, meg sem érdemlitek, hogy leereszkedjem hozzátok, olyan szánalmasak vagytok. Tehát jól jegyezzétek meg: minden könyv egyformán fontos, mindegyikre szüksége van az embernek, de legfőként arra, hogy olvasson. Na, ne álljatok olyan földbe gyökerezett lábakkal, akarom mondani lapokkal. Legyetek mind az első sorokban, így ni. Aztán el ne felejtsétek, amit mondtam.

Mikkamakka, miközben hazafelé bandukolt, ezen morfondírozott:

— Hm, mégiscsak én vagyok a legfontosabb, mi lenne velük, ha én nem oldanám meg a problémáikat?

Erni Petra

SIKLÓSI TÜNDE VERSEI

KÉT KÉP

Miért mész?
Visszanézel.
Még egyszer
Rád szól a kétely:
Jó lesz így?!
S talán itt maradsz.

Messze mentél,
De most hátranézel.
Megint megszorít a kétely:
Jó ez így?
S talán visszatérsz.

SIKÍT, Ó, A MAGÁNYOS
REMÉNY

EZ SZEMÉTSÉG!

– Szeretem! – suttogta a Szemét,
és nem vette le a Seprűről a szemét.
– Én nem kértem rá, kérem... – felelt a Seprű.
Felseperte a Szemetet a Lapátra,
s kidobta a Kukába...

PÁRBESZÉD

ÉN kérdezem: lenni?
megmondod TE
Ő kérdezi: tenni?
megmondjuk MI
TI kérdezitek: venni?
megmondják ŐK
Azért összefog a VILÁG.
De van olyan kérdés, amit feltesz MINDENKI,
és amire nem tud felelni SENKI!

Alig-Akli

Sok Mikszáth-könyvet megfilmesítettek már. Miért éppen az Akli Miklós maradt ki eddig a feldolgozott művek sokaságából? Az ok bizonyára az: nem tartozik az író legjobb regényei közé. Ez a film szempontjából korántsem baj, hiszen nem túl jó könyvből is lehet értékes filmet alkotni. Ez azonban a jelen esetben nem sikerült.

A forgatókönyvíró és a rendező egyaránt a szórakoztatásra törekedett, de még ez sem valósult meg igazán. A film a helyzetkomikumától megfosztva nem más, mint egymás után futó képek kavalkádja.

Révész György, a rendező azon igyekezett, hogy „bábjai" a könyvben szereplő szöveget mondják, legalább ezzel az igazi emberekre hasonlítsanak. Ahol meg hiányzott a párbeszéd, oda berakott néhány pucér hölgyet. Mondanom sem kell, hogy a könyvben nem nyüzsögnek a mezítelen nők. Van viszont valami sajátságos, gúnyoros mikszáthi humor, amit nem sikerült belevinni a filmbe.

Tettek bele azonban más humort. Olyat, amin minden néző egyetértően nevet, bár nem mindig tudja, hogy mivel is ért egyet. Sajnálom, hogy a fent említett humorutánzat helyett nem az emberábrázolással foglalkoztak inkább. Milyen lehetett akkor az ember? Ugyanolyan, mint most: jószívű és kegyetlen, önző és önzetlen. Csupa ellentét. A könyv lapjain tündérek és ördögök, rosszak és szentek harca dúl. A rendező ott követte el a legnagyobb hibát, hogy a deli hősöket összekeverte a divatos akciófilmek lelketlen robotjaival.

Dóka Péter

A Barátunk a fényképezőgép közösségi játék zánkai táborozásán készült kollektív alkotás: Tabló (Táborvezető: Győri Lajos)

Marc Chagall:

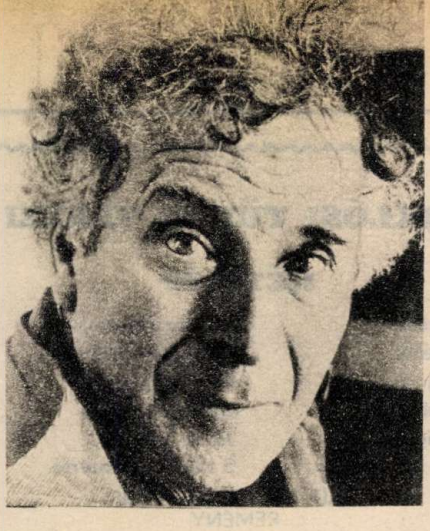

EGY SZÉP NAPON...

Marc Chagall, a „szív" festője az idén lenne száz esztendős. Az oroszországi Vityebszkben született 1887-ben, s egész életén át cipelte a festészetét meghatározó gyerekkori emlékeit. Azokat az emlékeket, melyeket „Ma vie", azaz Életem című könyvében is felelevenít. Ebből a meleg hangú könyvből idézünk most egy részletet

— (de hiszen a napok mind szépek) —, mikor anyám éppen a kenyeret vetette be a lapáttal, megfogtam a lisztes könyökét.

— Mama... Én festő akarok lenni.

Nem lehetek se könyvelő, se boltos. Ebből elég volt. Nemhiába éreztem, hogy valaminek történnie kell velem.

Te is látod, mamám. Hát olyan ember vagyok én, mint más?

Mit tudok abból, amit mások tudnak?

Ments meg, mama! Festő akarok lenni. Gyere velem. Máris induljunk. Tudok egy helyet itt, a városban. Ha oda felvesznek, és elvégzem a tanfolyamot, kész művész vagyok. Olyan boldog lennék, mamám.

— Mit beszélsz? Festő? Elment a jó dolgod? És nem látod, hogy a kenyeret vetem be? Ne zavarj.

— De mama! Nem bírom tovább. Gyerünk!

— Hagyj békén.

Végre mégis beleegyezett. Elmegyünk Pen úrhoz. Ha az is látja, hogy tehetséges vagyok, hát majd gondolkozunk a dologról. De ha nem...

(Akkor is festő leszek, mondom én magamban.)

Sorsom hát Pen mester kezében van, legalábbis anyám így gondolja, és ő a ház feje. Apám majd ideadja az öt rubelt, ami a havi tandíjra kell. Nem a kezembe adja, hanem kigurítja az udvarra a pénzdarabokat, hogy ott szedjem össze.

A Pen-iskolát akkor fedeztem fel, mikor egyszer a Dóm térre menet a villamos peronjáról megláttam a kék háttéren fehérlő betűket. Valósággal megigéztek: Pen festő- és rajziskolája.

Nahát, micsoda intelligens város ez a mi Vityebszkünk! És már akkor eltökéltem, hogy megismerkedem a mesterrel.

Ez a tábla tulajdonképpen közön-

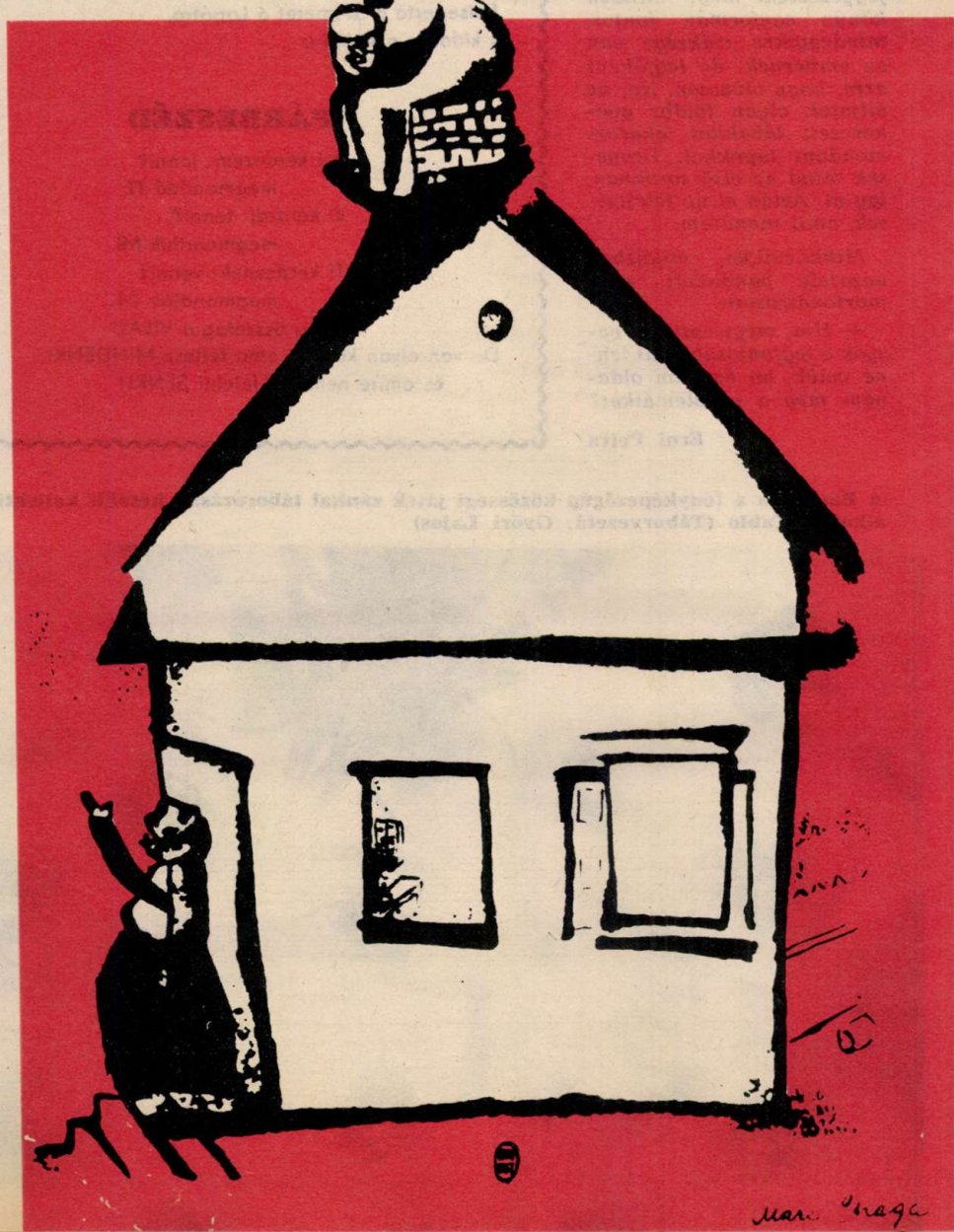

séges cégtábla volt. Ugyanolyan, mint a többi a boltajtók felett.

A mi városunkban senki se törődött velük. Nem is volt értelme az ajtóra kitett névjegyecskéknek.

„Gurevics péküzlet és cukrászda"

„Dohány. Mindenféle dohányáru"

„Gyümölcs és fűszer"

„Varsói szabóság"

„Párizsi divat"

„Pen festő- és rajziskolája"

Üzlet ez is, az is.

De én mégis úgy éreztem, hogy ez az utolsó egy másik világból való.

Kék színe is olyan, mint az ég kékje.

Ha nap süt, vagy eső esik rá, bizonyosan megremeg.

Összegöngyöltem szakadozott rajzaimat, és izgatottságtól remegve, anyámmal együtt elindultunk a Pen-műterembe.

Már a lépcsőn felmenet is szédülök. Megrészegít a festékszag, meg a sok kép. Portrék, amerre nézek. A polgármester felesége. A polgármester. L. úr és L.-né, K... báró a feleségével és sokan mások. Hogy ismertem-e őket? Nem is tudom.

A műterem képekkel tömve padlótól a mennyezetig. A földön is papírkötegek, göngyölegek. Csak a mennyezet maradt üresen.

Ott a pókhálók és a tökéletes szabadság világa van.

Itt is, ott is görög fejek, karok, lábak, ornamensek. Csupa gipsz. Fehér és poros.

Ösztönösen éreztem, hogy ennek a művésznek az útja nem az én utam. De melyik az enyém? Erről most nem érek rá gondolkozni.

Viszont az alakok meglepően elevenek.

Hogy lehet az?

A lépcsőn menet megérintem az orrokat, arcokat.

A mester nincs itthon.

Hogy anyám, aki most látott először életében műtermet, mit érzett, hogyan viselkedett, azt inkább nem is próbálom leírni.

Szemével átkutatott minden zugot. A vásznakra újra meg újra visszatért a pillantása.

Aztán hirtelen felém fordult és majdnem könyörögve de tisztán, érthetően mondta:

— No, fiam, ugye, magad is belátod? Ilyet te sohase tudnál csinálni. Gyerünk haza.

— Várjunk még, mama.

Akkor már én is eldöntöttem magamban, hogy ilyet sohasem fogok csinálni. De hát — ezt kell?

Én mást akarok. Hogy mit, nem tudom.

A mesterre várunk. Ő döntsön a sorsomról.

Istenem! És hátha véletlenül rosszkedvű ma, egyszerűen kijelenti: fabatkát se ér.

(Mindenre fel kell készülnöd, anyáddal vagy anyád nélkül. Minden lehetséges.)

A műteremben egy lélek sincs. De

a másik szobában mozog valaki. Egy növendék, ki lehetne más.

Belépünk. Ránk se hederít.

— Jó napot.

— Jó napot, ha úgy tetszik.

Lovagolva ül egy széken és fest. Nekem tetszik a tanulmány.

Mama mindjárt megszólítja.

— Mondja, kedves uram, nagyon kérem, mi ez, ami itt van, ez a festészet? Szépnek szép.

— Hogy mi? Nem bolt, nem is áru.

Elég cinikus, közönséges válasz. De hát nem is várhattunk tőle mást.

És arra jó volt, hogy anyámat meggyőzze a maga igazáról, dadogó kamasz fia szívébe pedig némi keserűséget cseppentsen.

Végre megjött a mester.

Szégyen volna, ha nem tudnám leírni.

Hogy kicsi, az nem számít, annál kedvesebb az alakja.

Kiskabátja a lábáig lóg és röpköd jobbra-balra, le és fel, az óralánca is vele. Hegyes, szőke szakállkája izeg-mozog, hol mélabút fejez ki, hol kedveskedik, vagy egyszerűen köszön.

Odalépünk hozzá. Hanyagul biccent a fejével (figyelmesen csak az elöljárót, polgármestert és a gazdagokat köszönti az ember).

— Mit óhajtanak?

— Nem is tudom, kérem... Ez a fiú festő akar lenni... Bolondság, igaz? De talán lesz szíves megnézni a rajzait... Ha tehetséges, hát talán érdemes, de ha nem... akkor gyerünk csak szépen haza, fiam.

A mesternek pillája se rebben. (Ó te gonosz, legalább a szemeddel inthetnél, gondolom.)

Gépiesen lapozgatja a rajzaimat, a Nyiva-másolatokat.

— Igen... van bizonyos készsége... — mormogja.

Ó te, sóhajtok fel magamban.

Anyám nemigen érti a motyogását, de nekem ez elég.

Annyi bizonyos, hogy megkaptam apámtól az öt rubelt, de alig két hónapig jártam Pen iskolájába.

Hogy mit csináltam ott? Nem tudnám megmondani.

Gipszfigura függ előttem a falon. Azt kell lerajzolnom, nekem is, mint a többieknek.

Igyekszem, amennyire csak telik tőlem.

Odatartom a ceruzát a szeméhez, méricskélek, méricskélek.

Sehogy se jó.

A Voltaire orra mindig lecsúszik.

A festékesbolt mindjárt mellettünk volt.

Az én ládikámban a tubusok ideoda gurultak, mint a csecsemőhullák.

Pénzem nincs. A város peremére járok festeni, de mennél messzebb megyek, annál jobban félek.

A félelem, hogy át találom lépni a „határt", és a katonai táborok közelébe tévedek, elkékíti, metszővé teszi a színeimet.

Hol vannak a vásznaim, amelyeket anyám ágya fölé akasztottam? Vízhordók, házak, lámpák, körmenetek.

Kiderül, hogy mivel jó erős vászon, a földre terítették, szőnyeg helyett.

Szép dolog, mondhatom.

De hát a lábunkat le kell törölni, most mosták fel a padlót.

Húgaim azt hitték, hogy a képek egyenesen arra valók, különösen amelyik goromba vászonra volt festve.

Nagyot sóhajtottam, és majd megfojtott a keserűség.

Zokogva összeszedtem, és újra felakasztottam a képeimet, de a vége mégis az lett, hogy a padlásra kerültek, és ott az egyre vastagodó porréteg alatt szép lassan elenyésztek.

Pen iskolájában én voltam az egyetlen, aki lila festéket használ. Mit jelentsen ez?

Honnan vettem? És miért?

Mindenesetre olyan merészség volt, hogy attól fogva ingyen járhattam oda egészen addig, amíg körülbelül ugyanazt nem éreztem, amit az a bizonyos növendék mondott, hogy nekem ez már „nem bolt, nem is áru". Vityebszk környéke. Pen, a jó mester.

A föld, amelyben szüleim pihennek. Ez minden, ami még ma is drága nekem.

Szeretem Pen mestert, látom reszkető kis sziluettjét. Éppen úgy él bennem az emléke, mint apámé. Sokszor, ha szülővárosom néptelen útjai megjelennek előttem, az ő alakja is felbukkan, hol itt, hol ott.

Hányszor álltam a háza előtt, már a küszöbén, hogy megkérjem, értsen meg végre.

Nekem nem dicsőség kell. Olyan kevés szavú, jó mesterember akarok lenni, mint ő. Engedje meg, hogy itt maradjak ebben az utcában, vele egy fedél alatt, mint a képek a műterme falán.

CHIP ZENE

Az egy reggel így szólt a munkatársaihoz:

— Unok mindent...

Így volt-e, nem tudni, de tény: az amerikai zeneszerző volt az első a világon, aki számítógép segítségével szerzett zenét. Mindez 1959-ben történt, és ezzel új műfaj született.

Hazánkban úgy 1965 táján már egy itthon készült rövidfilmet is bemutattak „Zene és számítógép" címmel. A produkciónak Patachich Iván zeneszerző volt a kulcsfigurája. Havas Miklós matematikai szakértővel együtt táplálták be egy számítógépbe Bach muzsikájának legjellemzőbb elemeit és fordulatait, a gép pedig csinált egy tökéletes Bach-invenciót. Ez szólalt meg a filmben.

— Meglévő dallamokból építkezni, ez a komputer-zene legrégibb, legkezdetlegesebb formája — mondja Patachich Iván. Közben szól legfrissebb műve, a „DX—7 report". Rockos ritmusok és szárnyaló hangzatok váltogatják egymást. Efféle újdonságokkal gyakran találkozhatunk a rockzene szintetizátor-játékosainál is, itt mégis másról van szó.

— A titokzatos zörejektől a szférák muzsikájáig variációk milliárdjait állíthatja elő számítógéppel a zeneszerző. Behatoltunk a hangok mint egy génsebész. Néha apró részleteket, egy hang felhangjait tesszük át más frekvenciára a program segítségével. Az eredmény döbbenetes! Reszelős röhögést „operálhatunk" át így a fuvola lágy sustorgásává.

Patachich Iván ugyanazokat az elektromos hangszereket használja, mint Presser Gábor, Benkő László, vagy Lehr István. Igen ám, de az ő zenéjük nem programok jeleivel, nem a számítógép, hanem a hangszer billentyűin születik.

— Sokat köszönhetünk a rocknak. Legelkesebb híveink a harmincon aluliak, ők megszokták a szintetizátorok szokatlan hangjait. Újabb ízeket, színeket, effektusokat várnak. Ők izgalmasnak tartják a számítógép-zenét. Az is igaz: ők együtt nőttek fel a komputerrel.

Patachich Iván elém tesz egy számítógép által rajzolt, programról forított partitúrát. Egy ábrát felismerek: a négyzetgyök jelére hasonlít.

— Az idősebbek még mindig idegenkednek a számítógéptől. A hagyományos partitúrákhoz szokott maestro csak pislog a mi kottáink láttán. Fél az újtól; inkább elutasítja az egészet.

Pedig a komputer-zene világunkat tükrözi. Azt a világot, amely egyre tökéletesebb gépeket alkot, munkabotokkal, a számítógépet pedig használja a háztartásban, közlekedésben, tudományban, és használja a zenében is.

— Az ember persze megtalálható ebben a világban is. Ott ül a számítógép terminálja mögött, és érzéseit, ötleteit fordítja a program nyelvére. Korkép ez a muzsika: a világ arca keveredik a zeneszerző érzéseivel. Néha egyébként hibákat írok bele a

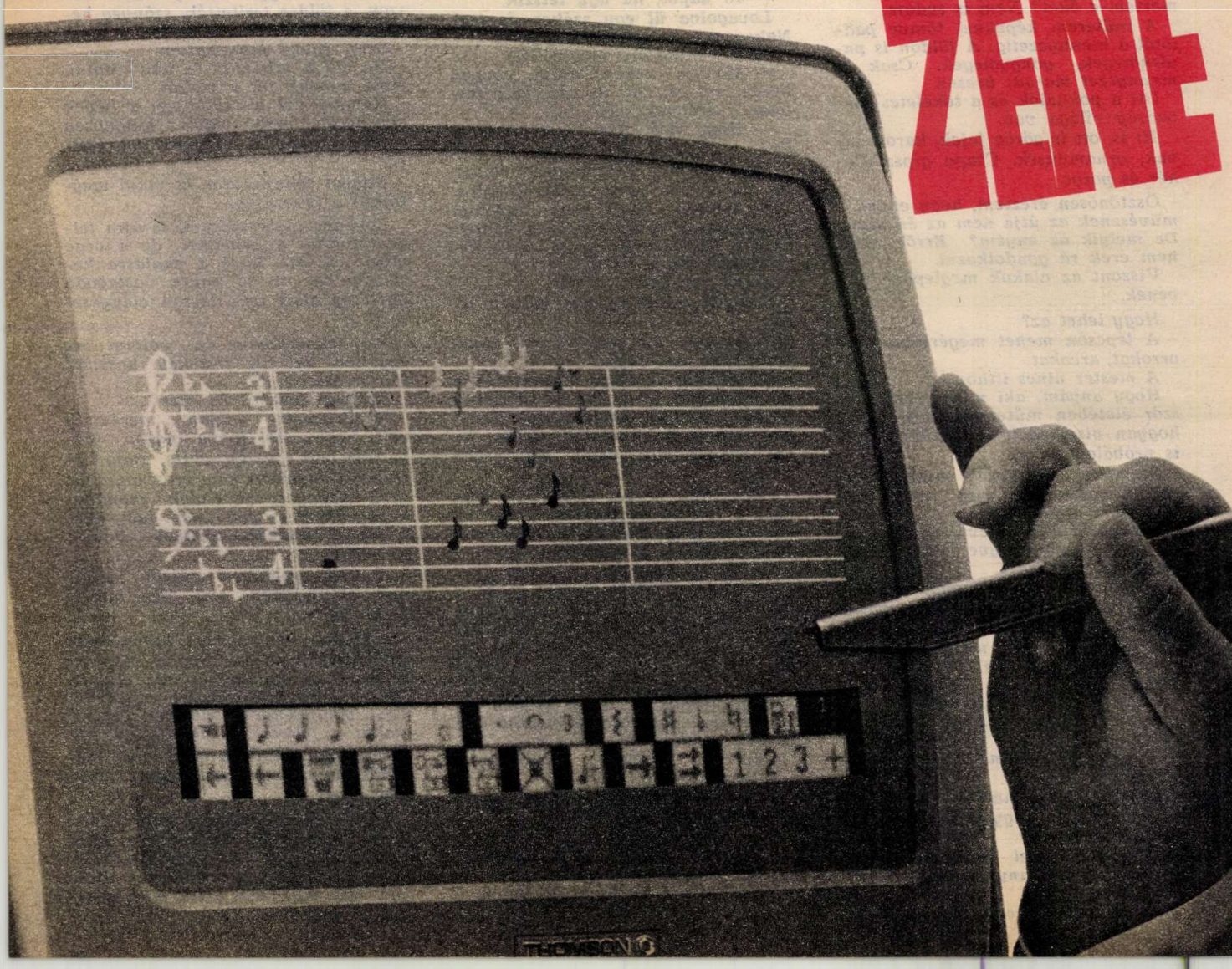

eltolódnak, tizedmásodperces késések keletkeznek. Ennyi emberi elemet mindenképpen szeretnék megtartani.

Patachich Iván ért a matematikához, a számítástechnikához, az akusztikához, az elektrotechnikához, a zeneszerzéshez és zenepszichológiai kérdésekkel is foglalkozik.

— „Normális" zeneszerzőként kezdtem a pályámat, főleg filmekhez. Jancsó Miklós, hogy elektromos hang, zúgás-búgás kellene a filmje alá. Számítógépről akkor még nem is hallottam. A lányommal együtt jártam matematikaórákra, egy jó barátom pedig fizikára oktatott a reggeli, Duna-parti sétánkon. Ötvenhárom éves fejjel kopogtattam az utrechti egyetem ajtaján, Hollandiában. A dékán fiatalabb volt nálam. Számítógépes zeneszerzést tanultam, denem.

A Hollandiában töltött év óta egyébként néma a szobában álló zongora, mert Patachich Iván sajnálja az időt. Most éppen új amerikai és japán hangszerek technikai leírásait böngészi, tanulmányozza.

— Lépni kell, folyton lépni — mondja —, mert jön a XXI. század. Gépei, muzsikái már itt élnek közöttünk.

— S. F. —

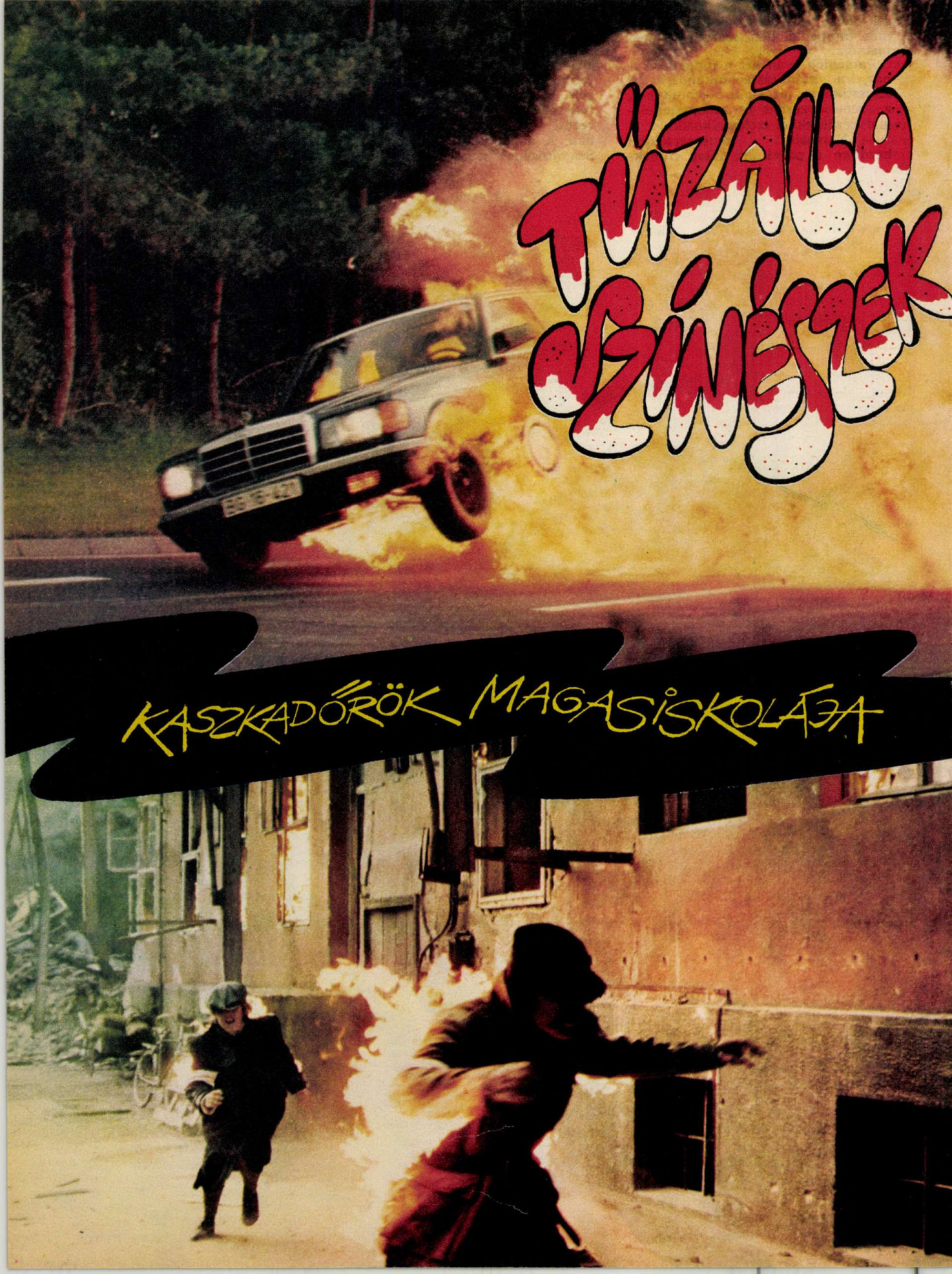
TŰZÁLLÓ
SZÍNÉSZEK
KASZKADŐRÖK MAGASISKOLÁJA

Színhely: egy Hollywood környéki mező. Időpont: a mozi hőskora. A csatatéren forgatás, két kisebb hadseregre való kaszkadőr várakozik a jelre. A lovak toporognak, az operatőrök masináikat állítgatják, a rendező rendez, majd jelt ad. A két lovascsapat egymásnak esik, a vitézek hadakoznak, esnek, a lovak ágaskodnak, nyerítenek, üvöltés, csihi-puhi, porfelhő. Amikor aztán elcsendesedik a csatazaj, a rendező izgatottan kiált az egyik csapat háta mögött elhelyezett operatőr felé. „Hé, fiú! Hogy sikerült?" Az operatőr bosszús: „Sajnos uram, semmit sem tudtam venni, mert a lovak ülepén kívül csak egy nagy kuszaságot láttam." „Hát a tied?", kérdezi idegesen a rendező az ütközet közvetlen közelében lévő operatőrt. „Sorry, olyan nagy volt a porfelhő, hogy semmit sem tudtam venni". A rendező már tajtékzik, amikor a magasból filmező harmadik operatőrhöz fordul. „Hát te?" kérdezi dühösen, de reménykedve. „Oké — mondja az vidáman —, ha vége a próbának, felőlem kezdhetjük!..."

Az őskaszkadőr

Kasi Béla mosolyog:

— A hőskorban? Az biztos, hogy akkor jóval esetlegesebb volt minden. Úgy mesélik, hogy a vakmerő jelenetekhez az „őskaszkadőr" egy jót húzott a whiskysüvegből, ezzel meg is volt a felkészülés, aztán gyerünk! Persze, én ezt nem hiszem el,

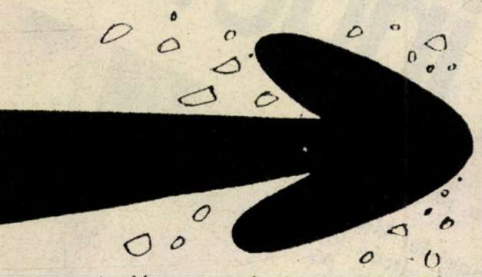

mert elég megnézni egy-két régi burleszket, és az embernek tátva marad a szája. Humor Harold felhőkarcoló magasságú vastraverzeken rohangál, a másik hasmánt kiugrik az emeletről, lezuhan, orra esik és rohan tovább! Nem puhára esik, hiszen az látszana. Mi legalábbis észrevennénk. Vágás nincs, az is látszana. Akkor hogyan csinálták?...

Pedig ha Kasi Béla, az egyik legjobb magyar hivatásos kaszkadőr sem tudja, akkor ki? Ő ugyanis a STUNTS UNIVERSAL (univerzális kaszkadőrök) nevű magyar csoport tagja. A kiváltságos csodabogarak egyike. Mert hát rettentően népszerű ez a jó adag misztikummal övezett foglalkozás. A kaszkadőr toronyházak tetejéről ugrik le, lóval bukik fel, autóval szaltózik, de ha kell, meg is lehetne gyújtani!

— Jönnek is jócskán az önjelöltek — meséli Kasi Béla —, megkeresnek minket a forgatásokon, aztán köszönés helyett hasraesnek, verik az orrukat a betonba, és közlik, hogy kaszkadőrök szeretnének lenni. Csak hát ez nem éppen ennyiből áll. Mindennap lovagolunk, járunk tornaterembe edzeni, a mutatványokat alaposan feltérképezzük, a mozdulatokat megtervezzük, és persze bolondok lennénk az orrunkat a betonba verni! Ha magasról ugrunk, akkor jókora papírdoboz-építménybe zuhanunk, ha égnünk kell, akkor dupla azbesztruhára vesszük fel a jelmezt, de úgy is csak meghatározott mozdulatokat végezhetünk, csak előre szaladva, és még így is melegünk lesz a hatalmas hőtől. A múltkor például katonát játszottam, aki nekiesik egy égő tanknak, meggyullad és futni kezd. Na, azt hiszem, azt a száz métert jócskán 10.2-n belül futottam le. Ordítva rohantam a bokor felé, ahol a többiek vártak a poroltókkal, pedig az ordítás nem volt benne a rendezői utasításban!... Szóval a valóság kevésbé misztikus, mint a látszat!

A hőskaszkadőr

Sinka István mosolyog.

— A hőskaszkadőr? Hát, nem mondhatnám, hogy amikor ott ál-

Arcukat, nevüket nem is ismerjük. Pedig a filmek legemlékezetesebb jeleneteinek főszereplői. Átugranak az üvegen, felbuknak a lóval, toronyból vetik le magukat, és ha kell, lángolva rohannak. Ők a kaszkadőrök. Tűzálló színészek!

lunk a szédítő mélység felett, akkor mi vagyunk a legnagyobb hősök!... Persze, hogy félünk egy kicsit, de hát ez az egészséges. Ettől tudom megfontoltan csinálni a mutatványt. Kicsit izgulunk, nincs ezen mit szégyellni!

Sinka István bokszoló volt, ma villogó izomzatú kaszkadőr. Először csak a lovakat csutakolhatta, meg segíthetett pakolni, ha a társaság utazott. Aztán a kisinas rengeteg gyakorlás, tanulás után lett igazi kaszkadőr.

— Olykor mégis hiába számítom ki, hogy milyen ívben repülök le a lóról, ha ott hever egy kődarab! Más: a múltkor egy forgatáson gyalogos statiszták között lovagoltunk, a tülekedésben egy csomóan elestek, s tényleg csak rajtunk múlott, hogy nem tapostak rájuk a lovak! Égő kaszkadőr oltását nem is csinálhatja más, csak a társa. Magasról ugró kaszkadőr alá is csak a másik kaszkadőr rakhatja le a dobozokat... Ez profi munka, nem esztelen hősködés!

Még a színészek között is vannak, akik ezt nem így értelmezik. Főleg a mértéket nem ismerő, lánglelkű ifjú titánok játszák el a rettenthetetlen hőst. „Minek nekem kaszkadőr?" — kérdezik néha, aztán kiderül: még lovagolni is alig tudnak! A kaszkadőrök Koncz Gábort és Cserhalmi Györgyöt dicsérik. De mindent még nekik sem lehet megengedni, hiszen este várja őket a színház, és elég egy rossz mozdulat ahhoz, hogy felkötött kezű Hamletet lásson a közönség...

Utoljára 1983-ban volt kaszkadőrvizsga. A MAFILM akciórendezője, az öttusázók lovasedzője és az artistaiskola igazgatója előtt estek-keltek, lovagoltak és autórodeóztak a jelöltek.

— Csakhogy még az sem elég, ha valaki ügyesen lezuhan mondjuk egy épületről — teszi hozzá Hauser Ferenc kaszkadőr, — hiszen előtte még azt is el kell játszani, hogy meglőtték az illetőt! De azért ez mégsem színészet igazán. Igaz, nekem van egy szerepálmom. Na, nem a Lear király... csak egy olyan főhős, aki kocsikat tör, ütközik és borul!... Az lenne az igazi!

Kaszkadőrök. A vásznon hősök, az életben emberek. Fegyelmezett, megfontolt emberek. Akik nem szégyellik, ha nem tudnak valamit. Ha a Linda-filmbe műugró kellett, hívtak egy műugrót, ha Linda verekedéseihez szaltó-sorozatra volt szükség, hívtak egy tornászlányt. De amit tudnak, azt nagyon tudják. Égnek, felrobbannak, esnek a lóval, szaltóznak az autóval.

Színhely: a Hortobágy. Időpont: a közelmúlt. A mezőn forgatás, egy kisebb hadseregre való lovas kaszkadőr várakozik a jelre. Az egyiknek hirtelen „szüksége támad", de hát az irdatlan pusztaságban sehol egy bokor. „Állj be a csapat mögé, pisilj ott", tanácsolják a többiek, mire ő úgy is tesz. Ekkor, mintha összeszebeszéltek volna, valamennyi lovas vágtatni kezd, persze kissé kacsázva, fulladozva a nevetéstől.

Tessék. Még mondja valaki, hogy a kaszkadőrök nem ismerik a tréfát.

— tézé —

Akinek nem inge...

A lány sortot, magas sarkú cipőt visel. Füléből műanyag fülönfüggők himbálóznak alá. Nem tudom, valójában hová született ebben a szerelésben. A sort kifejezetten vízpartra, kirándulásra alkalmas, a magas sarkú cipő pedig éppenséggel nem való vízparti homok taposására, kaptatók megmászására. A fülönfüggők pedig... Nos, ha már egyszer kedveli azokat az ember – diszkóba, bulira illik magára aggatnia az ember lányának.

Most viszont reggel fél kilenc körül járhat az idő. Az utcán lányok jönnek velem szembe. Az egyik tinin bőrdzseki, farmer és megszámlálhatatlan karkötő, nyaklánc műanyagból és fémből. Egy tizenhét év körüli lányon divatos trikóruha, rikító színű műanyag övvel, és a lábán egy szabályos terepjáró bakancs. Nos, a lábán egy szabályos terepjáró bakancs.

Lányok feliratos trikókkal, amikről viselőik alig-alig tudják, mire is csábítják a főként angol nyelvű szöveggel a szembejövőket. Mert van itt: „Nézz meg engem!" Csókolj meg!" szövegű ruhadarab, ám az öltözéken díszelgő írás nemegyszer meredekebb felszólításokat is tartalmaz.

Némelyek kifejezetten a rajzos trikókat szeretik. Az összes Walt Disney-hős látható a ruhadarabokon. S ez nemcsak a kicsik, az óvodások viselete. Boldogan feszít Miki egérrel a há-

Fotó: KARASZ LAJOS

Akinek nem inge...

tán, a keblén fiatal és élemedett korú egyaránt.

Aztán a kiegészítők! Neonpiros karkötő, melyben valami folyadék lötyög. Diszkóöv, ami bántja az ember szemét. Műanyagok, amelyek aranyozott festékkel lefújva hazudják magukat ékszernek. Egy valakin olykor a színek, a formák a stílusok, az anyagok összevisszasága. Farmer könnyű selyemblúzzal, bőrdzseki selyemszoknyával, nyakban tekla gyöngysorral, hajban műanyag csipeszekkel. Sportcipők szoknyákkal, körömcipők nadrágokkal.

Ezt az ízlésbeli összevisszaságot látva, hiába nyugtatom magam azzal, hogy – ahogy mondani szokták – „nem a ruha teszi az embert". Már régen elmúlt az az idő, amikor megszólták azt, aki fel merte venni a zöldet a kékkel, a kockást a pötty-työssel vagy csíkossal. Az meg egyenesen tény – amint a Reggeli Csúcs című ifjúsági rádióműsorban egy divattervező is elmondta –, hogy egyszerre több stílus létezik egymás mellett a mai divatban. Ám ezeket a stílusokat nem szerencsés keverni. Mert igaz ugyan, hogy nem a ruha teszi az embert, a viselet mégis árulkodik viselőjéről.

Hogy ki, mit vesz fel, nos, azt nagyjából az dönti el: mi a menő holmi. A menő pedig az, amit a tévében, koncerteken látott sztárok, kedvencek viselnek. Legtöbbjük persze csak ott és akkor, munkaruhaként hordja a meghökkentő ruhadarabokat. Ha az utcán találkoznánk velük, lehet, hogy rájuk sem ismernénk. Aztán menő még az, amit az osztálytárs, a barátnő, a nagyobb testvér visel. Lehet, hogy ők sem tudják, hogy mit mikor illik felvenni. Lehet az is, hogy eszükbe sem jut: az öltözet valamit elmond viselőjéről . . .

Az utcán nézelődve gyakran eltűnődöm. Olykor kár a drága holmikért, mert az, akin ilyen holmi pompázik, szinte semmit sem tud magáról. Kevesen tudják, hogy egyenruhában feszítenek. Nemigen tudom eldönteni, hogy ezek a fiúk, lányok a tömegben feltűnni vagy onnan eltűnni akarnak?

Mindenesetre a fentieket csak az vegye magára, akinek inge. De legalább az, aki találva érezte magát.

(T. P. I.)

ROCK SAROK

IRTA ÉS ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SINKOVICS FERENC

ROCK-TOPI

Rég elmúlt már az az idő, amikor még csak a zene volt a fontos. A sztárok a lehető leghétköznapibb ruhákban léptek a színpadra, azzal a kopott farmerral, kockás inggel, színes trikóval is igyekeztek olyan egyszerűnek és természetesnek mutatkozni, mint amilyenek a rajongóik voltak.

De ahogy teltek az évek, s a rock már nemcsak zene volt, hanem üzlet, sőt, egyre jobban jövedelmező üzlet is, úgy jelentek meg a muzsikusok kifejezetten koncertre tervezett jelmezei. Igen, jelmezek a maguk sokféleségében, hiszen van, aki tetszelegni, van aki meghökkenteni, s van aki kifejezetten sokkolni akarja a közönséget színpadi ruhájával. A show-business szakemberei, menedzserek egész hada tölt áttöprengett éjszakákat ma azzal, hogy minél különlegesebb „cuccokat" tervezzen, aggasson együttesére, vagy az általa pártolt sztárra. Hovatovább már nem is ruhák, hanem valóságos fantáziaköltemények ezek, sokszor szakadt bőrökből, foszló rongyokból, csillogó flitterekből, ezerszínű, foltos szövetekből állítják össze őket, látszólag minden logika nélkül. Madonna állítólag még a mértéktartóbb sztárok közé tartozik, bár őt sem lehet azzal vádolni, hogy a rajta lévő kabát, szoknya, és a trikó a legteljesebb harmóniában állna egymással. Sokan azt jósolták, hogy ezek a színpadi öltözékek irányítani, kormányozni fogják a divatot, legalábbis a fiatalok divatját. Kétségtelen, néhány elem, például a színek élénksége, vadsága átszüremlett az ifjak viseletébe, de nem lett divat a színpadi jelmezekből. Mert a ruha fiatalos szertelensége, s rikító színei feleselhetnek a „kemény világgal", de szerencsére a jó ízlés még mindig nagy úr. Mert még egy sztár sem vetemedik arra, hogy szakadt piros bőrszalagokban, csillogó flitterekben, s hupilila zakóban menjen le a zöldségeshez egy kiló krumpliért.

Kis rovatunk iránytű akar lenni a „hi-fi" oly kusza világában

Elindítjuk „hi-fi" tesztsorozatunkat, mellyel különböző lemezjátszókat, magnókat, s egyéb elektroakusztikai berendezéseket és hanghordozókat szeretnénk nagyítóüveg alá venni. Elsőként vizsgáljuk meg a magnókazettákat! Kérjük, írjátok meg szerkesztőségünk címére, hogy mi a véleményetek az egyes kazettamárkákról, mennyire tartósak, milyen felvételeket lehet velük készíteni, s szólhattok persze az egyes típusok áráról is. A szerkesztőségünkbe küldött levelekre csupa jól látható nagybetűvel firkantsátok oda: TESZT-SHOW. Véleményeitek alapján összeállítjuk majd a hazánkban kapható kazetták népszerűségi listáját.

FANFAN – TULIPÁN NÉLKÜL

A társaság már zenekarrá formálódott. Megvoltak az első hangszerek, megvoltak az első dallamok, az első számok. Csak még neve nem volt a „bandának"!

— Név nélkül nem megy a dolog ebben a szakmában sem — mondja Erdélyi András énekes-gitáros. — Egy késői próbánk után nem tudtunk magunkkal mit kezdeni, beültünk egy moziba. Éppen a „Királylány a feleségem" című filmet játszották. Hoppá, legyen a nevünk Tulipános Fanfan! mondtuk a vetítés után. A filmben így hívják Gérard Philipe-t, a főszereplőt. Ebből a Fanfan maradt. Illik ez a név már csak játékosságánál, könnyedségénél, ritmusánál fogva is ahhoz a slágerzenéhez, amely a zenekart jellemzi. Jó ötlet volt, hogy egy trombitást, meg egy szaxofonost is „szerződtettünk" az együtteshez, bár a „rezesek" még eléggé ritkák a hazai rockéletben. A trombita és a szaxofon testesebbé, izgalmasabbá tette a muzsikánkat. Nemsokára megjelenik egy kislemezünk is, amit mi eléggé nagy dolognak tartunk, hiszen 1986 végén alakult a zenekar. Az ismeretlenségből bukkantunk elő.

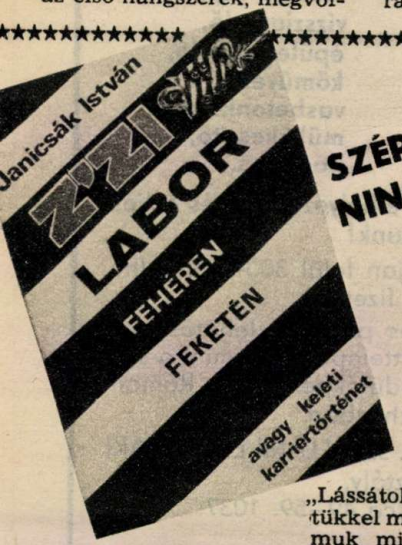

„Lássátok szemtükkel mik vagyunk mink labor és zizi." Ezzel a Halotti beszédből ferdített mondattal kezdődik Janicsák István hiteles tudósítása, mely a „Z'ZI Labor fehéren, feketén avagy keleti karriertörténet" címet viseli. Hogy mit jelenthet ez a „fehéren, feketén"? Nyilvánvaló, hogy nemcsak az együttest jellemző színekre utal a kifejezés, hanem arra is, hogy a könyv írója megpróbálja minden szépítgetés, elhallgatás, kozmetikázás nélkül ábrázolni a zenekar történetét. Ízelítőnek álljon itt egy részlet a műből:

„— Hülye! — szól hátra, és erre a színpadon az Antal Sanyi aktív kánkán dallamba kezd. A közönség tapsol, kiabál, és a két lány nagy nehezen spárgába feszíti magát a hangszerekkel megpakolt színpadon. A nézőtér döbbent csöndben bámul."

És így tovább. Minden kozmetikázás nélkül...

„ENCIKLOPÉDISTÁK"

Jól fel kell kötnie annak a fehérneműt, aki manapság rocklexikont akar írni! Nagy munka ugyanis a rock világát feltérképezni, átrágni a több mint harminc esztendő alatt felgyülemlett adatokat. Még a legjobb magyar nyelvű rocklexikonok is hagynak kívánnivalót maguk után, például meglehetősen kevés fotóval illusztráltak. Az a kis alkotóközösség viszont, amely megírta és összeállította a Képes Rock Enciklopédiát, tanult a tapasztalatokból. Mondhatnánk úgy is: a témában eddig megjelent művek hiányosságaiból. Színes fényképek tömkelegével, oldalas poszterekkel, lemezborítók reprodukcióival egészítette ki munkáját, amitől ez a könyv tetszetőssé és informatívvá vált. A kötet értékét csak növeli, hogy a szerzők külön-külön fejezetekbe gyűjtötték az eddig ismert neveket, a nemrég befutott sztárokat és feltörekvő tehetségeket, s külön fejezetben szólnak például a magyar rock nyolcvanas éveiről, a menedzselésekről, lemezcégekről, rockműhelyekről is. S jár még egy dicséret ennek a kollektívának azért is, mert az enciklopédia címszavai alatt nem a megszokott, már-már agyonkoptatott fordulatokban beszélnek zenészek és együttesek pályafutásáról, stílusukban is megpróbálnak valami újat nyújtani.

Hogy kell ez a könyv egy rajongónak, az biztos. Más kérdés azonban, hogy meg tudja-e vásárolni. A 194 forintos ár magas, jóllehet, a könyv kiállítása és gazdagsága ezt — figyelembe véve a mai könyvárakat is — indokolja talán. De sok színes nyomat lehetne fekete-fehér is. Információértékét így is megtarthatná, a nyomdai költségeket soványabbá, a könyvet pedig egy átlagos zsebpénzből „gazdálkodó" nyolcadikos számára is elérhetővé tette volna.

A kötetet a Zeneműkiadó jelentette meg. Szerzői: Gurály László, Herskovits Iván, Kapuvári Gábor, Nemes Nagy Péter, Sebők János, Szőnyei Tamás.

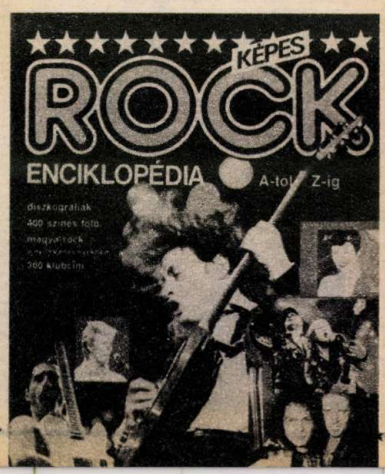

GANZ DANUBIUS
HAJÓ-ÉS DARUGYÁR
BUDAPEST, XIII. VÁCI ÚT 202.

1835

GANZ DANUBIUS

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a

GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR

várja szakmunkástanulónak az általános iskolát befejező tanulókat az alábbi szakmákra: hegesztő, szerkezetlakatos, géplakatos, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), marós, szerszámkészítő, villanyszerelő, asztalos (bútor-, épület-), ács-állványozó, épületburkoló, öntő, kovács, fényező-mázoló, mintakészítő.

A képzési idő 3 év.

A tanulóévek alatt biztosítunk számotokra: **kollégiumi elhelyezést térítés ellenében; korszerűen felszerelt tanműhelyt; tanulmányi ösztöndíjon felül (szakmától függően) 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat; napi 5 Ft-ért ebédet; sportolási lehetőséget.**

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség! Munkábaálláskor 5000—6000 Ft juttatás! Jó kereseti lehetőség. Modern munkásszálloda.

Érdeklődni és jelentkezni a következő címeken lehet:

— GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR személyzeti és oktatási osztálya, Budapest, Váci út 202. 1904. Telefon: 496-370, 296-820/1636, 498-173;

— GANZ DANUBIUS BALATONFÜREDI HAJÓGYÁR Balatonfüred, Tihanyi út, 8230. Telefon: 06-86-42-690;

— GANZ DANUBIUS TISZAFÜREDI DARUGYÁR, Tiszafüred, Örvényi út, 5350. Telefon: 11-333;

— GANZ DANUBIUS VÁCI KONTÉNERGYÁR, Vác, Derecskei dűlő, 2600. Telefon: 06-27-11-411.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Az 1988/89-es tanévre a következő szakmákra várunk benneteket: központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és -készülékszerelő, anyagmozgatógépszerelő, építőgépszerelő, könnyűszerkezetlakatos, épületasztalos, épületvillamossági szerelő, hegesztő, ács-állványozó, szobafestő-mázoló-tapétázó, vízszigetelő, épületburkoló, kőműves, vasbetonkészítő, műkőkészítő, bádogos.

A vidékiek kollégiumi elhelyezéséről és teljes ellátásáról gondoskodunk!

A tanulmányi ösztöndíjon felül 300—800 Ft/hó társadalmi ösztöndíjat fizetünk.

Kulturális, sportolási és pihenési lehetőségek a Hamzsabégi úti sporttelepen, valamint a siófoki, a Lupa-szigeti üdülőkben és a Római-parti Vadkacsa csónakházban.

Jelentkezni lehet: a 43. sz. ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT oktatási osztály,
Budapest III., Bojtár utca 49—59. 1037.

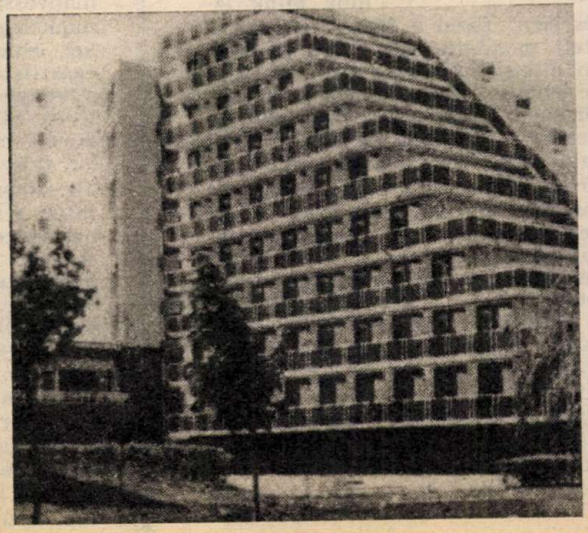

VESZÉLYTÉRKÉP A BIZTONSÁGÉRT

1965 nyarán mintegy ötvenezer őrs komoly játéka volt a környezet veszélyeinek elhárítása

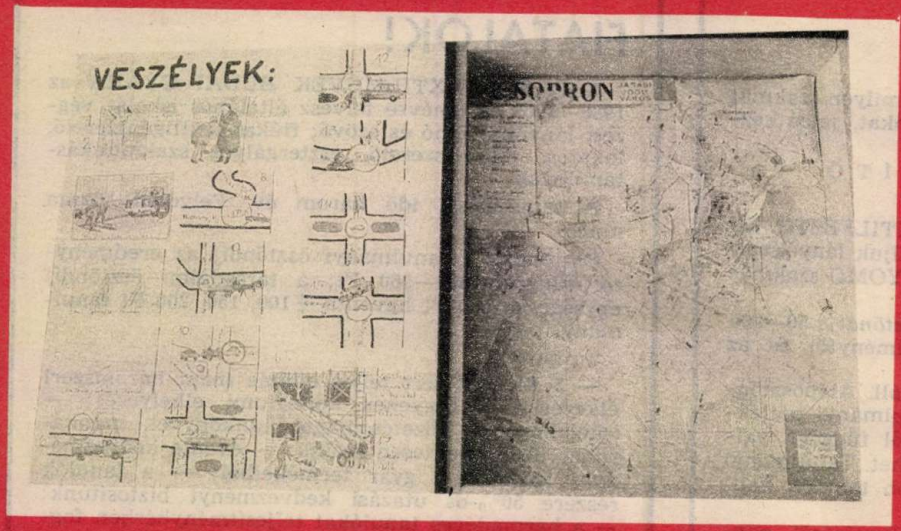

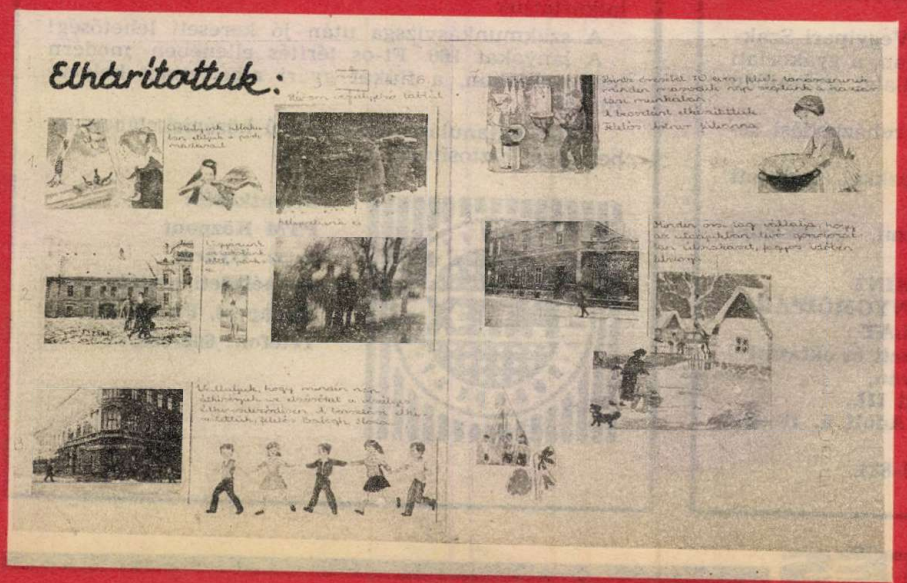

Az őszi napok többféle veszélyt is rejtenek. Ezért most egy olyan akciót ismertetünk úttörőtörténetünkből, amelynek célja a gyermekbalesetek megelőzése volt.

Az akció elnevezése: Veszélytérkép.

Az akcióban őrsök vettek részt. Vállalkoztak arra, hogy felderítik lakóházuk, iskolájuk, játszóterük, általában a környék veszélyhelyeit; vagyis az olyan helyeket, amelyek baleseteket okozhatnak. Vállalták, hogy a veszélyek elhárításában is segítenek.

Az akciót 1965 őszén szervezték, és közel ötvenezer (!) őrs vett részt benne.

Milyen veszélyhelyeket jegyeztek fel?

A kérdésre a soproni 1761. Számú Dobó István Úttörőcsapat Ibolya őrsének munkája ad választ írásban és képekben.

Veszélyek: Iskolánk előtti úton való áthaladás. Romház a Szent György utcában. Az Ikva partján földomlás. Építkezés miatt közlekedés az úttesten.

Amit elhárítottak: Mindennap átkísérték az elsősöket a veszélyes útszakaszon. Három veszélyt jelző táblát helyeztek el a romos házaknál. Vigyáztak az iskolájuk előtti parkra, és gondozták télen is a madarakat.

Most, az ősz kezdetén ti is készíthettek veszélytérképet, és segíthettek a veszélyek elhárításában. Ha erre vállalkoztok, írjátok meg lapunknak!

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak három év szorgalom, s a jövedelmed havonta 4500—6500 Ft is lehet!

Az 1988. szeptember 1-jén induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó. szakmára.

MÁR A TANULÓÉVEK ALATT SOK KEDVEZMÉNYT BIZTOSÍTUNK!

Igény szerint kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 220 Ft/hó; ingyen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt, valamint napi 8 forintért háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíj; 250—1100 Ft/hó, plusz társadalmi ösztöndíj 500—750 Ft/hó — évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
MASTERFIL PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183;
Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. 7400;
Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. 3527;
Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. 2600;
Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. 1044;
Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi út 11. 6430.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA — 1214-1" megjelöléssel várjuk „Továbbtanulási jelentkezési lap"-odat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti osztályán. Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

MASTERFIL

LÁNYOK! FIÚK! FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek

TEXTILKIKÉSZÍTŐ

szakmunkástanulónak.
E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ ÉS -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak; másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak fiúknak.
Szakmunkástanulóink *tanulmányi ösztöndíja* 50—800 Ft között van a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően.
A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 700 Ft, és tanulmányi pótlékból, mely a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30—50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes, vagy annál jobb tanulók kaphatnak.
Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.
Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolában, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban folyik.
I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.
Érdeklődésre részletes, színes képekkel tarkított tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III.,
Fényes Adolf u. 19—21.
1036.
Tel.: 687-834.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1988—1989-es tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmunkástanulónak.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta +100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások:

— 5 Ft térítésért teljes ellátás (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség! A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PATEX

Jelentkezés:
PTM Központ
1. sz. Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. 1502.
Telefon: 662-688.

HIRDETÉS

Fortocska Форточка

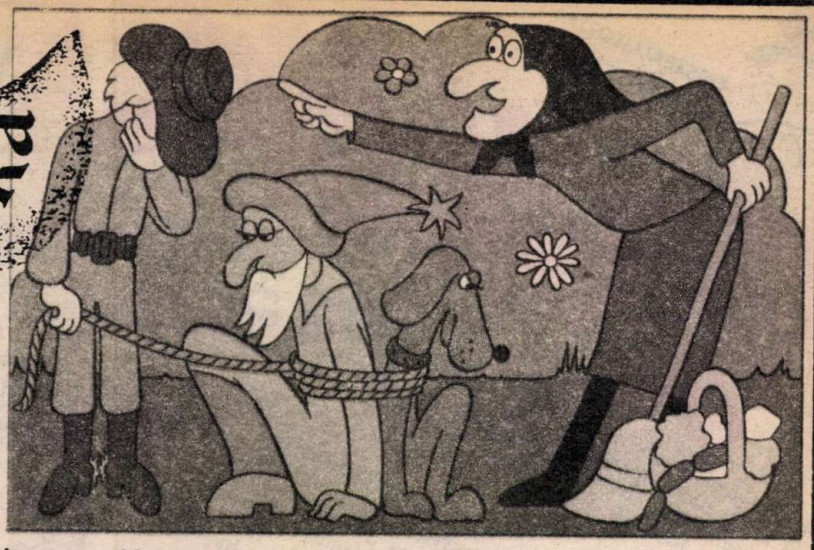

KÉPREGÉNY AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK NEGYEDIKES–ÖTÖDIKES TANULÓINAK AZ OROSZ NYELV GYAKORLÁSÁHOZ.

Boszorkánybirodalomban minden másképp történik, mint a mesében. Hamupipőkének Tudor háztartási robotot barkácsol, a farkas inkább tévét néz, minthogy felfalja Piroskát, az óriásból Hüvelyk Matyi lesz, a macska pedig bujócskát játszik az egerekkel.

A képregény kiválóan alkalmas az orosz nyelv iskolai anyagának gyakorlására is.

A könyv megjelenésével egyidejűleg sugározza majd az Iskolatelevízió – azonos címmel – a kiadvány anyagát is jelentő nyelvleckesorozatot.

A kisiskolások nézegetés, olvasás közben – a magyar nyelv használata nélkül is – megtanulják egy-egy szó, kifejezés értelmét, használatát. Ára: 69 Ft. Azok, akik Budapesten az V. ker., Szent István tér 4. szám alatt vásárolják vagy rendelik meg a könyvet, és a kivágott hirdetést beküldik vagy bemutatják, kivágható ceruzatartót kapnak ajándékba.

Várunk benneteket!

Széchenyi István Könyvesbolt
Budapest, Szent István tér 4. 1054.

LÁNYOK! FIÚK!

Gyertek az EGIS Gyógyszergyárba szakmát tanulni!

A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli. Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:

— vegyianyaggyártó (erre a szakmára elsősorban fiúk jelentkezését várjuk); hegesztő; központifűtés- és csőhálózat-szerelő; gázvezeték- és -készülékszerelő; vízvezetékszerelő; géplakatos; vegyigépszerelő; vas- és fémszerkezet-lakatos; villamosgép-szerelő; épületvillamossági szerelő; irányítástechnikai műszerész; műszergyártó és -karbantartó (csak budapestiek jelentkezését várjuk); szobafestő-mázoló-tapétázó; kőműves; padlóburkoló; esztergályos; bútorasztalos.

A képzési idő 3 év, kollégiumot biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek az általános vegyész szakmában:

A képzési idő 4 év, kollégiumot biztosítunk.

Az általános vegyész szakmában, tanulmányi eredménytől függően, lehetőség van a technikusi képesítés megszerzésére.

Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:

— tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj;

— 500 Ft/hó társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés (a tanulmányi eredménytől függően);

— jutalomlehetőség;

— szociális juttatások (segély, ebéd, munkaruha stb.);

— üdülési és kulturális lehetőség.

Támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában (nyelv-) vagy szakmai tanfolyamokon.

Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkábalépés és az azt követő időszak nehézségein.

1987-ben a pályakezdő szakmunkások alapórabére 26,20 Ft volt.

A továbbtanulással kapcsolatos részletekről további tájékoztatást ad az EGIS Gyógyszergyár oktatási osztálya.

Címünk: Budapest X., Keresztúri u. 30—38.

Levélcím: Bp. 10. Pf. 100., 1475.

Telefon: 836-702.

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.

Ne feledjétek, vár az EGIS!

EGIS

HIRDETÉS

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SINKOVICS FERENC

Fejtések

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. **Beküldési határidő: 1987. október 29.** Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: FEJJÁTÉK!

AZ IDŐGÉP VISSZAPÖRÖG. Abban a korban, amikor ez a festmény született, nem szertelenkedhettek a művészek. Szigorú elvárásoknak kellett megfelelniük, például kötelezték őket arra is, hogy ábrázolják a földdel birkózó parasztok nehéz munkáját. **Melyik történelmi korban pingálhatta papíruszra a képen látható művét a festő?**

A „VÁROSSZÉPÍTŐ" MESTER. Franciaországban él az a magyar származású festőművész, aki különböző op-art szobrokat, falfestményeket helyez el parkokban, forgalmas utcákon. Véleménye szerint az ilyen jellegű műalkotások díszítik a környezetet, megtörik egy kicsit a hangúságát. Ki ez a művész?

MIT JELENT?

Lapunk cikkeiben több idegen szó is előfordul. **Mit jelentenek az alábbi kifejezések?**

Klip, kompozíció, pop, rock, op-art, grafika, teoretikus, efekfektus, partitúra, akusztika, dékán, komputer, szolmizáció, primitív, alternatív,

Írd meg azt is, melyik írásban találtál rá a kifejezésre?

KÉPREJTVÉNYEK

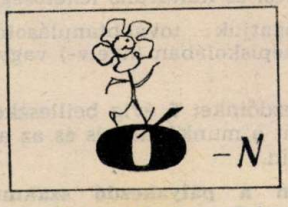

Vajon milyen kifejezéseket takarhat két képrejtvényünk?

A BOHÉMNEGYED

Színes forgatag, nyüzsgő nagyvárosi utca, tele bohókás alakokkal, művészekkel, furcsaságokkal, s éppen itt tartózkodik két világhírű filmszínész is, jóllehet igyekeznek elbújni a tömegben, mert hát ugye az átkos népszerűség . . .

A vidám rajzzal kapcsolatos kérdéseink a következőek: 1. Melyik európai metropolisz utcáját ábrázolja a grafika? 2. Hány utcai művészt, mutatványost fedezel fel a képen? 3. Milyen furcsaságokat és képtelenségeket illesztett a kompozícióba a grafikus? 4. Ki az a két népszerű amerikai rajzfilmfigura, aki igyekszik megőrizni inkognitóját a nyüzsgő népség kellős közepén?

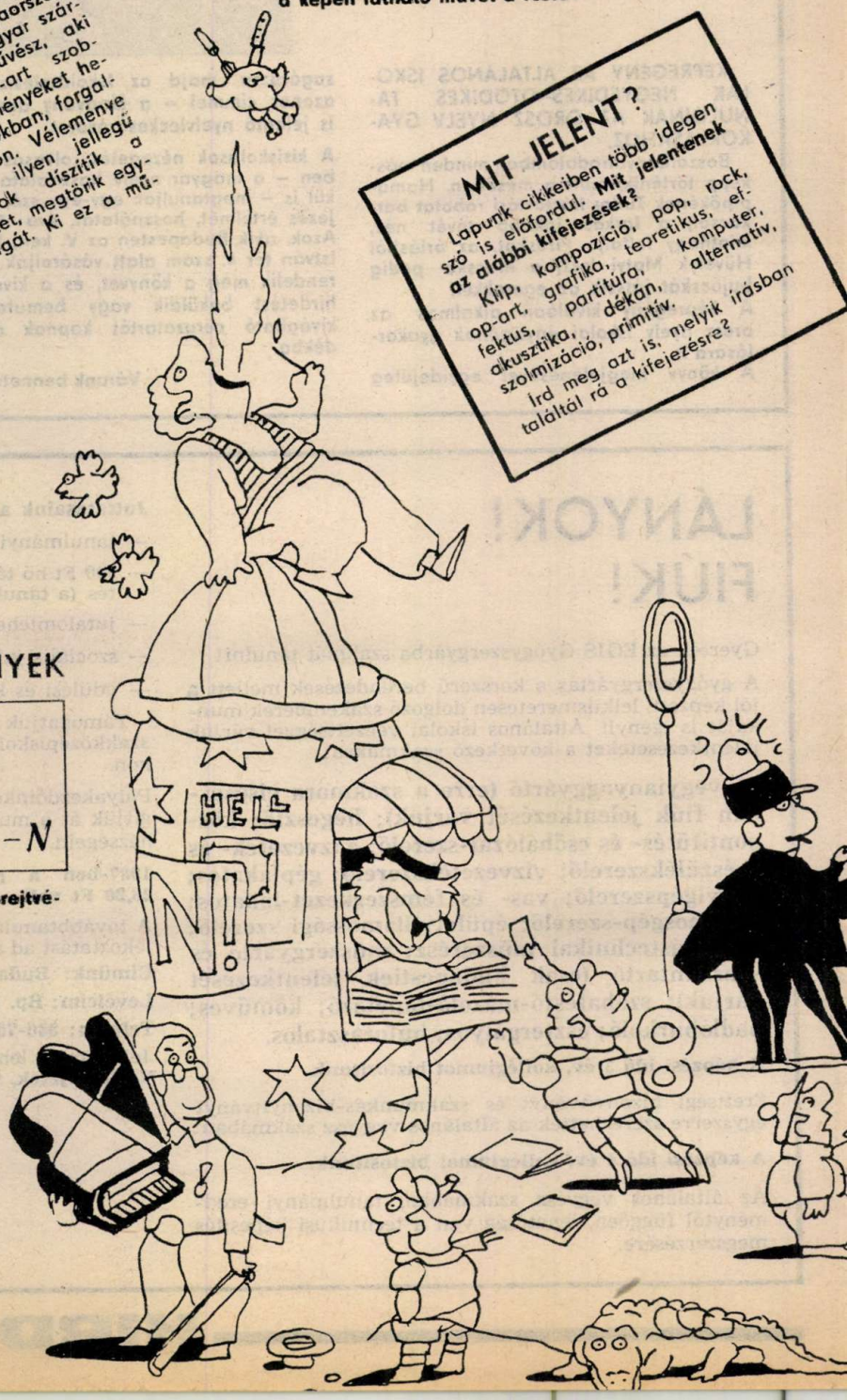

RENDETLEN BETŰK. Híres németalföldi festő nevét bújtattuk el betűrejtvényünkben. A művész egyik legismertebb és legértékesebb „vászna" a Téli táj címet viseli... Ha rendet raksz ebben a betűkavalkádban, megtudod, hogyan is hívták a valaha élt piktort.

TITOKZATOS JELEK

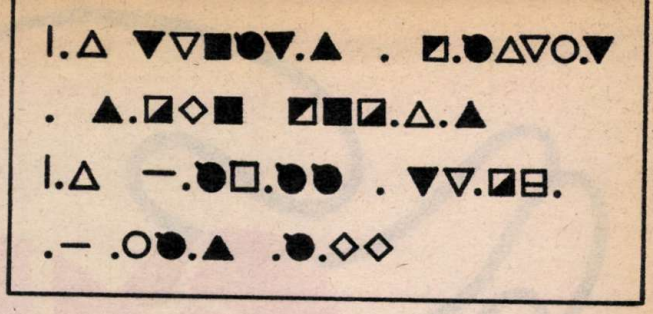

Minden hadseregnek van legalább egy tucat olyan tisztje, aki mestere a sifrírozásnak, vagyis a titkosírásnak, és azok megfejtésének. Néhány perc erejéig légy te is ilyen mester! Hazafiságáról, forradalmiságáról híres költőnk lírai versének két sorát rejtettük el az ábra titkosírásában. **Mi a mű címe, hogy hívják a poétát, aki a strófákat papírra vetette?** Segítségül csak annyit: a magánhangzók nagy részét pontokkal helyettesítettük, a csúcsára állított üres háromszög az „y" jele.

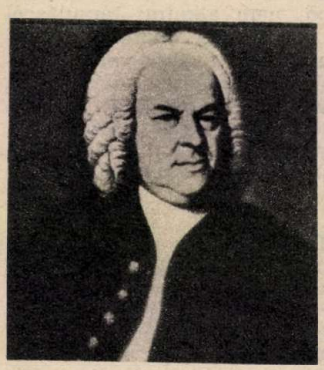

NYOMOZÁS. Pompa, bonyolultság, a szenvedélyek hangsúlyozása. Más művészeti ágakkal együtt, ez jellemezte az európai zenét is a 16. század végétől a 18. század közepéig. A barokk korszakának nevezi ezt a jó másfél száz esztendőt a művészettörténet. A legnagyobb zeneszerzője a portrén látható Johan Sebastian Bach volt. **Kérdésünk az, hogy vajon melyik nyelvből, és melyik szóból származhat a „barokk" kifejezés, s mit jelentett eredetileg?**

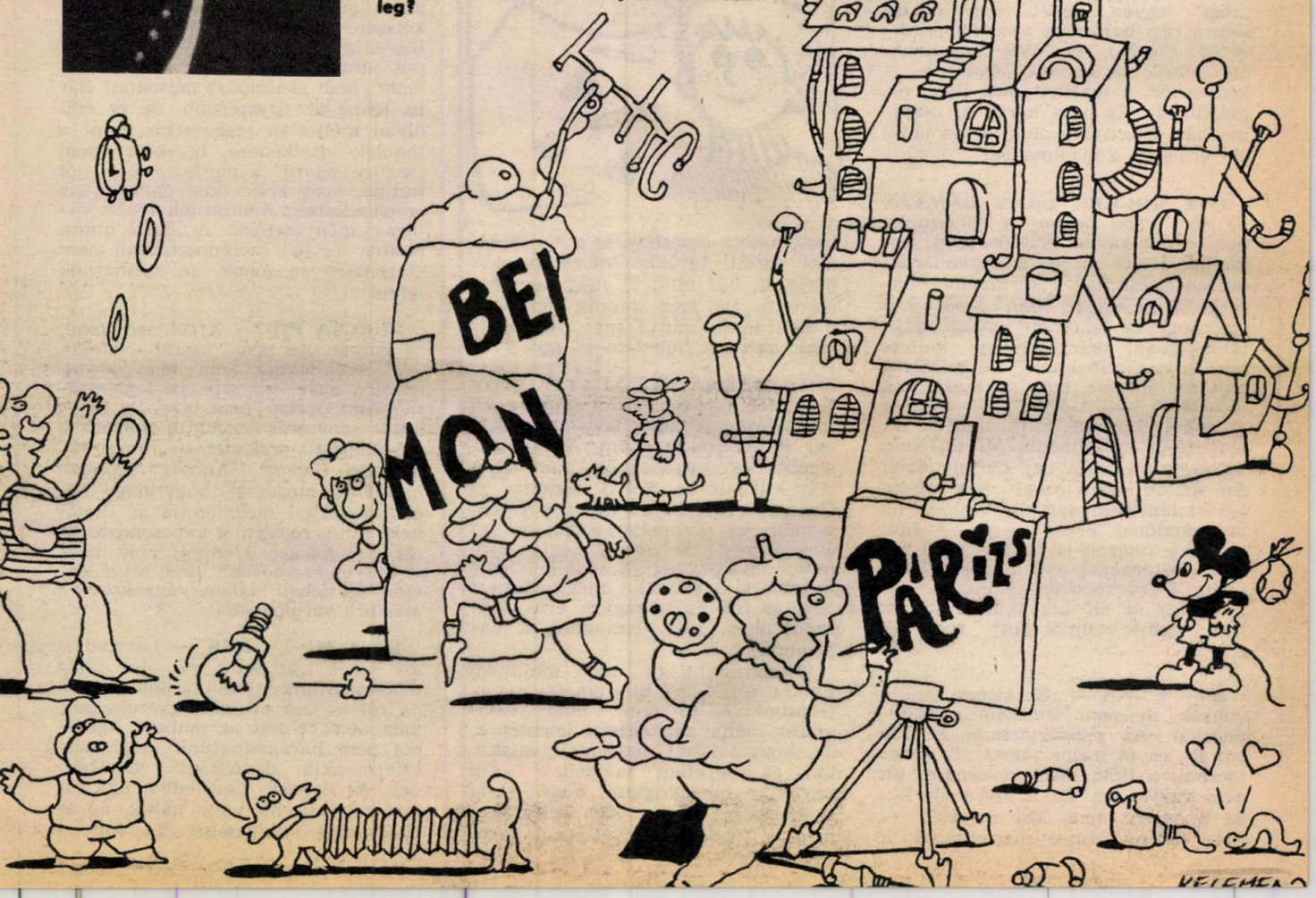

BIZ

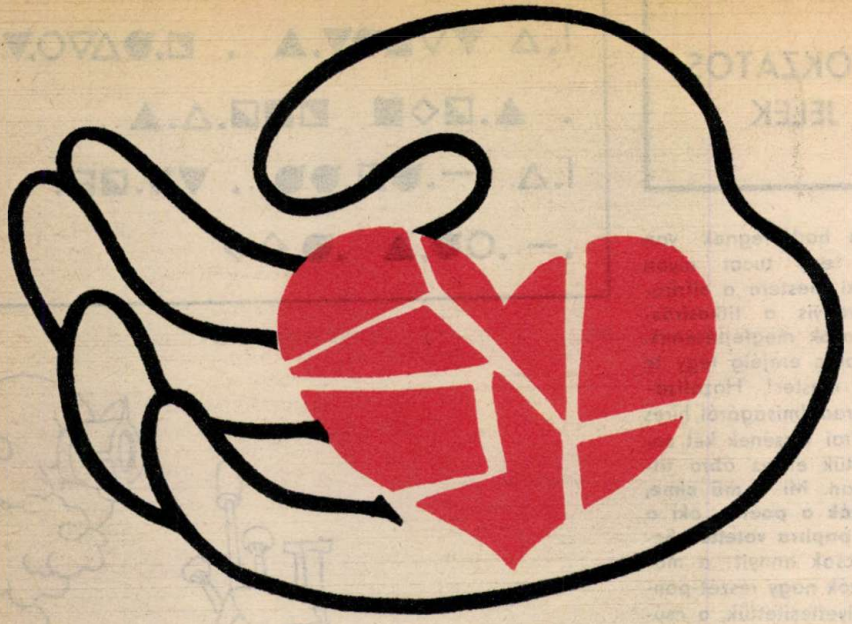

321-062 — Ez rovatunk telefonszolgálatának a száma. Minden szerdán és csütörtökön 14—16 óra között hívhattok bennüket a fővárosból közvetlenül, vidékről a 06-1 előszámmal.

EGY SZOMORÚ BARÁTNŐ — Ne szomorkodj. Az, hogy a három egykori barátnő az ötödikbe lépve más-más osztályba került, nem ok a szakításra. Látod, egyikük továbbra is kedves veled, míg a másik megváltozott. Egy beszélgetésen kívül nem sokat lehet tenni, hogy újra a „régi" legyen. Lehet, hogy neked sem a régi barátnőre van már szükséged. Fogadd el őket olyannak, amilyenek: az egyiket továbbra is kedvesnek, a másikat meg ilyen elutasítónak. És nézz körül új osztályodban. Bizonyára akad olyan lány, aki érdemes a bizalmadra!

EGY ROCKER LÁNY BÁNATA — Nem fogsz örülni a válaszunknak: édesanyáddal értünk egyet! Azt tartjuk jónak mi is, ha tizenhárom évesen elsősorban a kortársaival barátkozik az ember. Nem arról van szó, hogy ne lehetnél együtt akár társaságban, akár időnként kettesben is nagyobbakkal. De látatlanban azt állítani, hogy te csakis az idősebbek között érzed jól magad, az éppoly butaság, mintha mi az ellenkezőjét erőltetnénk. Mi történik, ha egyszer mégis egy osztályodbeli fiú tetszik majd meg? Azt pedig egyáltalán nem tartjuk bajnak, ha anyáskodónak érzed magad. A fiúk többsége nagyon is jól tűri az ilyesfajta biztonságot adó lányokat. Ami pedig a „rockerséget" illeti, te magad vagy az élő bizonyítéka annak, hogy igenis vannak lány rockerek is!

A — T — A — „Én kitűnő tanuló vagyok, de nem szeretem a matematikát. Az osztálytársam, A. se szereti, és őt mégis szereti T. Azért szeretik a fiúk, mert verekedős. Én nem vagyok az. Én is szeretem T-t, de ő engem nem. Mit tegyek?" — Nem tudjuk, van-e összefüggés a matematika szeretete és a fiú érzelmei között. Igyekezz megszeretni a matekot, bár ettől T. még nem fog szeretni. De még mindig jobb egy matek jeles, mint egy verekedős lány, akitől a fiúk félnek, ugye?

II. „BARNA ÉG ALATT" (ADY E.) „Már biztosan nem emlékeznek ugyanilyen jeligéjű levelemre. Kb. egy évvel ezelőtt írtam. A rajongásomból és ‚egyebekből' már sikerült kilábalnom. Sokat segített az Önök levele a Pajtás hasábjain. Köszönöm az Exupéry-sorokat is. 17 éves leszek, de most mégis újra írok, ugyanis azt gondolom, hogy megtaláltam azt, akit megszelídítettem, és felelős is vagyok érte. Viszont félek, hogy elszakadok a barátaimtól..."

Köszönjük, hogy már majdnem felnőtt fejjel is bizalommal vagy iránt unk, és jó tudni, hogy válaszaink néha segítséget jelentenek. Jó, hogy találtál magadnak valakit, aki az egyetlen számodra. Ám ugyanígy megnyugtató, hogy saját boldogságod idején sem feledkezel meg a többiekről. Kétségeid jogosak: a szerelem kialakulása mindig a baráti kör rovására megy. De ha a baráti társaság erős, elviseli a személyes kötődéseket. Nem lenne szabad törvényszerűnek elfogadni a baráti kapcsolatok lazulását, széthullását. Még akkor sem, ha ezt mindannyian naponta tapasztaljuk. Esetetekben az elszakadás azért is keserű, mert túl korán történt. Hiszen most, tizenhét évesen kellene leginkább szükségét érezni a közösségnek. Az is lehet, hogy az elmaradt kirándulás csak egy félresikerült dolog volt. Lehet, hogy tényleg újabb és újabb ötletekre lenne szükség ahhoz, hogy éljen a csapat. Hiszen, mint írod, nem alkalmi társulásról volt szó, hanem egy olyan közösségről, amely még nagyon mély kútból is ki tudta menteni egy tagját. Beszélgessetek el: mi lehet az oka az érzések lazulásának. Keressetek együtt közös célt, ami irányában együtt haladhattok. Szurkolunk nektek!

CSÚFOLÓDÁS — A csúfolódás önmagában is butaság, valakit meg azért gúnyolni, mert szemüveges, kétszer akkora értelmetlenség. Ugyanígy nincs olyan név, ami alapot adhatna a bántásra. Amit te tehetsz: nem csúfolódsz másokon! Bár ez lenne az egyszerűbb, de ez épp olyan méltatlan magatartás, mint a többiek viselkedése. Igyekezz nem „mellre szívni" a bántást, bár jól tudjuk, hogy ehhez kell valami kis emelkedettség. A barátnők között válogass igényesebben. A „ha ló nincs, szamár is jó" szereposztásban nem szerencsés se lónak, se szamárnak lenni.

FURCSA FIÚ — Arról nem tehet az ember, ha nem szeret valakit. „Az érzelmeknek nem lehet parancsolni", ugye, így szokták fogalmazni? Ami persze, nem igaz. De tény: senki sem erőszakolhatja magára a másik iránti érzelmet, ha nincs, sőt, ha nem is volt. Annyit azonban mindenki megtehet, hogy nagy határozottsággal megmondja az illetőnek: nincs remény a kapcsolatra. Ez így tisztességes. Gondolj csak bele, te milyen szomorúan ülnél ott a lépcsőn, ha neked kellene vágyakozva a másikra várni, hiába!

EZ A MI 7. BÉNK — Leveled is azt bizonyítja, amit mi jó ideje mondogattunk: tizenhárom évesen, ha túl is van az igazi gyerekségen, még nem felnőtt az ember. Igazából nem haragudhatunk osztálytársaidra, akik „dedósként" viselkednek, ők ilyenek. Leveledből úgy tűnik, te érettebb vagy náluk, és ez okoz most feszültséget. Te vagy a

ALOMMAL

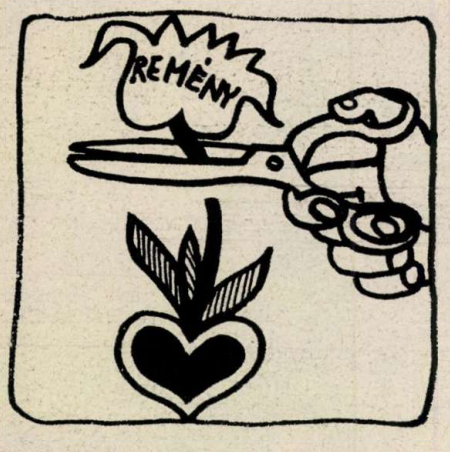

felnőttebb, ne törődj hát a csúfolódással. Maradjon meg az osztályban a barátság, a kapcsolatokat meg nem kell a kicsik orrára kötni. Ami a fiú dolgot illeti: nézz vissza te is néha rá. Reméljük, elég bátor lesz ahhoz, hogy ő kezdeményezzen.

HOGYAN TOVÁBB? — Csak így ne! Anyukád kifogásai, nagy- és dédnagymamád szidásai közepette, apádat hiányolva élni — nagy teher egy 13 éves gyereknek. Felnőtt fejjel bizonyára majd könnyebb lesz, s ki tudja, a mostani keserűségek milyen nyomot hagynak majd benned. Úgy látjuk, nehezebb sorsod egyelőre inkább előnyödre vált: felelősen gondolkodsz saját sorsodról, édesanyádról. Azt ajánljuk: beszélj szüleiddel. Mondd el a véleményedet, kérd ki az övékét, s ennek birtokában dönts: kivel élnél szívesebben. Leveled alapján megnyugtatóbbnak látnánk helyzetedet édesapádnál és apai nagyanyádnál. Ezt édesanyádnak is meg kellene értenie, vagy változtatnia kellene helyzeteteken. Ha ez nem megy, akkor neked kell döntened, még akkor is, ha édesanyád természetesen hiányozna az életedből.

KÖKÉNYSZEMŰ — Levélben kértél választ, ám nem írtad meg se a nevedet, se a címedet. Hova menjen így a postás?! Ha válaszolni akarunk, csakis ezek a hasábok maradnak. Ami súlyodat illeti, a leírtak alapján soknak tűnik, ámbár ugyanaz a súly az egyik emberen jelenthet óriási fölösleget, a másikon meg szinte meg se látszik. A döntő, hogy te magad kövérnek érzed magad, s ez zavar. Tessék hát ez ellen tenni! Fogyókúrázni talán nem kell, de figyelj oda az étkezésedre. A rendszeres testmozgás ajánlott! Keress olyan gyakorlatokat, amelyek a comb- és a hasizmokat mozgatják meg. Ha kell, ehhez kérd ki szakember, mondjuk egy testnevelő véleményét. Válogass úgy a ruhák közöt, hogy öltözéked előnyösebb legyen. Helyedben nadrág helyett inkább szoknyában járnánk!

TANÁCSTALANUL — Beszélj a lánnyal, és ne gondolj még a „sírig tartó" kapcsolatra. Vegyétek fel együtt a csatát a csúfolódókkal, úgy, hogy — amennyire csak lehet — nem törődtök velük, és nem próbáljátok titkolni barátságotokat. A szülőkkel is meg kell vívni a harcot. Hidd el, ők is ezt tették annak idején. Ami meg az idő szűkülését illeti, dehogy is szűkül! Még egyre tágul, ha arra gondolsz, micsoda lehetőség van abban, ha két ember szereti egymást. (Neked még újabb birkózást ajánlunk: a nyelvtannal. Hagyd, hogy ebben az esetben ellenfeled győzzön. Ne törődj vele, és írd úgy a baj meg a jár szót, ahogy a szabályok kívánják: j-vel . . .)

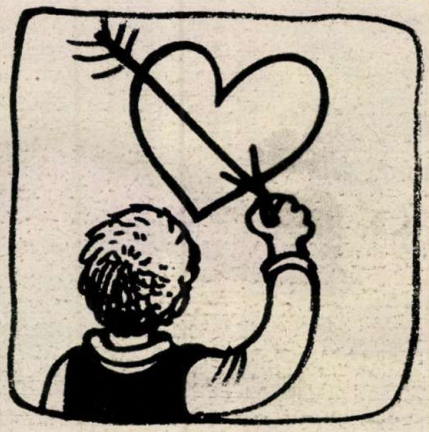

NYÍLLAL ÁTSZÚRT SZÍV — Nem írtad, hanem rajzoltad a jeligédet, de reméljük, ráismersz a válaszra. Olvasd el a fenti sorokat, az üzenet neked is szól. Adjon erőt, hogy más is van hasonló helyzetben. (Ámbár annyi csúfolódásról panaszkodó levelet kapunk, hogy el se tudjuk képzelni, kik azok, akiket gúnyolnak, ha mindenki panaszkodik.)

SZERELEM AZ ELSŐ VÉRIG — Nem írhatunk helyetted a fiúnak, hiába is küldted el a címét. Miért gondolod, hogy egy idegen meg tudná változtatni az érzelmeit, amikor több év, több levél és több reménykedő szemezés után neked magadnak sem sikerült? Lehet, hogy éppen a ragaszkodásodat tartja unalmasnak. Légy nagyobb türelemmel, és várd ki, ő mit mond. Ha továbbra is hallgat, akkor legjobb, ha békén hagyod.

TUDATLANSÁG — Érdekes, hogy egy lány és egy fiú írása hogy tud hasonlítani egymásra. Még a gondolataik is. Meg még a feladás helye is. Ezt a levelet véleményünk szerint az előző jelige levélírója küldte. Olvasd csak el, te kis ravasz, az előbbi válaszunkat!

BARÁTNŐ — Aki hagyja, hogy „jó bolond" legyen, és hogy kihasználják, talán meg is érdemli a sorsát. Légy büszkébb, és ne ugorj barátnőd minden kívánságára. Ha észreveszi magát, talán jobban megbecsüli a barátságotokat.

MIT TEGYEK? — Ha lehet, tisztázd újra a helyzetet a fiúval. Ha már reménytelen a dolog, akkor okulj. Jobb, ha az ember azt mondja ki, amit érez.

ROKON — Jót súg a szíved, ne légy a barátnőd szószólója, mert ez csak bonyodalmakhoz vezet. Viselkedése alapján egyébként sem nagyon érdemli ki ezt a nevet. Te a magad dolgát tisztázd a fiúval, és hagyd, hogy a sajátját ő maga intézze.

HOGYAN TUDJAM MEG? — Figyelj tovább, és szemezzetek csak. Eljön majd az a pillanat, amikor nem kívülről várod a választ. Megtalálod saját magadban.

A MÁSODIK — Egyetlen családásból ne vonj le messzemenő következtetéseket. Nézz bátran a kialakuló barátság elé. Ne a másiktól félj, bízz magadban. Ám ha mégis újra csalódnál, még az sem jelent semmit.

Várjuk leveleiteket. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra írjátok rá, hogy Bizalommal, és azt, hogy levélben, vagy a lapban vártok-e feleletet.

GREGOR JÓZSEF

MINDHALÁLIG ROCK?

Olvasom érveit az újságban, hallgatom a rádióban, a tévében. Figyelem, amint a gyerekeknek elmagyarázza egy-egy opera lényegét. Elmondja, elénekli, megmutatja, rákérdez, újra elmondja. A gyerekek jó hangulatban sodródnak utána.

Gregor Józsefnek nem elég, hogy az egyik leghíresebb operaénekes hazánkban. Azt szeretné, ha az új nemzedék komolyzene- és operakedvelő felnőtté válna. Persze, ezt sokan szeretnék, de ő tenni is próbál érte. Keresi a zene megszerettetésének módját, a gyökerét: hol lehet a hiba. Mi az oka annak, hogy még a fogékonyabb gyerekek sem jutnak el e gazdag birodalomba? Bekopog egy-egy általános iskola kapuján, beül az énekórákra és figyel.

A srácok unott képpel szolmizálnak, egyikük-másikuk hangot sem ad, csak tátog. Szemükben ott az ítélet: az énekórát merő hiábavalóságnak tartják! Felesleges rossznak, amin túl kell esni.

— Mióta foglalkozik a fiatalok zenei nevelésével?

— Amióta egy Simone Boccanegra előadáson felordítottam. A közönség soraiban ülő gyerekek ugyanis papírgalacsinokat dobáltak, kuncogtak, dumáltak és lökdösődtek. Ebből elég — gondoltam, akinek nem tetszik, menjen haza. Véleményemet hangosan is közöltem velük, és akkor megszeppentek. Ezután az eset után döntöttem úgy, hogy utánajárok a dolognak, s megpróbálom feltárni az okokat; miért van az, hogy nekünk annak idején valóságos templom volt a színház, nekik pedig csupán egy terem, ahova beterelik őket.

— Menjünk vissza az ön saját gyerekkorába. Miben tért el a maitól, miért volt ott egyszerűbb és láthatóbb a zene szeretetéhez vezető út?

— Az én gyerekkoromban nem volt ilyen elementáris erejű a könnyűzene hatása. Nem zúdult ránk ez a nagy nyugati „vegyeskosár", kiborítva magából a hamisan fénylő zenekacatok tömegét. Tánczenét ugyan sugárzott a rádió, de annyit, ami nem nyomta el Mozart, Brahms, Verdi és Rossini hatását. Ma ez az ízlésromboló dömping összezavarja a fiatalokat. Már rég nem tudják megkülönböztetni az értékest az értéktelentől, a rádió, a televízió nem is nagyon segíti ebben őket. Könnyűzenei szószólóink éppen olyan lelkesen reklámozzák a rossz zenét, mint a jót. Pedig a könnyűzenén belül is van értékes, jó zene, ám ezt jelezni senki sem emeli föl az ujját. Maguk a szószólók sem tudnak már különbséget tenni. Nem is akarnak. Csak arra ügyelnek, hogy meg tudják őrizni nevüket, népszerűségüket. A könnyűzene a primitívségig leegyszerűsödött. Összeáll öt fiatal, két-három hónapig tanulnak gitározni, aztán magukra öltenek egy meghökkentő szerelést, és máris kész a zenekar, jöhet a nagylemez. A legszomorúbb az, hogy a tizenévesek nem érzékelik, milyen végzetesen át vannak verve! Kapnak egy hangos, monoton ritmust, amire rángatózhatnak. Ez nem engedi, hogy fülük rányíljon a zene gazdag tengerzúgására.

— Nem tart attól, hogy a kemény kinyilatkoztatások után elveszti a srácok rokonszenvét? Enélkül pedig nehéz lesz velük szót érteni!

— Akikkel arc- és szívközelbe kerültem, azok szeretnek, s értik szándékaimat. Tisztában vagyok azzal, hogy érveim nem kiabálhatják át ezt az elektronikával fölerősített bömbölést. Nem várok csodákat. Már csak azért sem, mert pillanatnyilag sem a családban, sem az iskolában nem kapják meg a gyerekek azokat az indíttatásokat, amelyek egy bonyolultabb és szebb zenei világ elfogadására érzékennyé tenné őket.

— Mit csinálna, ha holnaptól abba kellene hagynia az éneklést?

— Folytatnám a csöndes harcot. Írnék, cikkeznék, vitáznék, agitálnék, megpróbálnék utat találni magamnak a közéletben... Mindezt azzal a céllal, hogy a gyerekek tudatában elhintsem a kételyt. Hogy fölmerüljön bennük egyszer a kérdés: mi lehet a rock határain túl?

Magyar Katalin

Pajtás

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

87.1048

Athenaeum Nyomda Budapest
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

Főszerkesztő: HORVÁTH MIHÁLY

* * *

Főszerkesztő-helyettes: DR. MAJOR ÁRVÁCSKA

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900
közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

PALÓC SZÓTÉR

Trencsényi Imre felvételei

A képekből bárki azonnal kitalálhatja: szín-pompás és élvezetes népünnepélyről van szó. A helyszín: Hollókő. Évek óta itt rende-zik meg a nógrádi palóc-vidék néptánc-, népzenei és hagyományőrző együtteseinek ünnepi bemutatóját